24րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6665 — 7 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1907 — ՈՒՐԲԱԹ — 15 ԶԻԼԳԱՏԷ 1325 — 20 Décembre 1907 — 24me année № 6665

«ԱՐԵՒԵԼՔ»
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 80 Ղրշ.
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 45 »
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 108 »
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 60 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 25 Ֆրք.
» » » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 20 »
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

10 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

آرەولك
ارمنيجه يومى و سياسى غزته
صاحب امتيازى قرەكين بوياجيان
درعليه غلطه

"ARÉVELK"
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons|ple, Galata

10 PARAS

ԱԼՔՈԼԻՆ ՎՆԱՍՆԵՐԸ

Դ. ԱԼՔՈԼԻՆ ԱՌԱՋ ԲԵՐԱԾ ՎՆԱՍՆԵՐԸ ԱՆՀԱՏԻ ԵՒ ՍԵՐՈՒՆԴԻ ՎՐԱՅ

Նախընթաց յօդուածներուն մէջ տեսանք թէ ալքոլը ֆիզիքական ի՛նչ խանգարումներ կը պատճառէ անհատին վրայ արեան շրջանին մէջ, որով և մարմնոյ կազմածին ամենակենսական գործարաններուն վրայ. բայց այդ յոռի մոլութեան ենթակայ եղող անհատին վնասով խնդիրը չի վերջանար, եթէ այնպէս ըլլար՝ նուազ վնասակարութիւն կը դառնար, այլ որդիներուն ալ կ'անցնի անոր վատ ներգործութիւնը։ Ատոր համար պէտք է անոր դէմ նախազգուշական ազդու միջոցները լուրջ նկատառութեան առնել, ինչ որ մինչեւ հիմա շատ քիչ ազգեր մտածեր և ի գործ դրեր են քիչ շատ գոհացուցիչ արդիւնքներով։ Այդ միջոցներուն վրայ պիտի չխօսիմ այստեղ, վասն զի փորձուած է թէ անհատական ջանքերը այն ատեն միայն արդիւնաւոր կ'ըլլան, երբ ձեռնհաս իշխանութիւնները նեցուկ կ'ըլլան, մասնաւոր և յարմար օրէնքներ յօրինելով ալքոլամոլութեան դէմ։

Ալքոլամոլութիւնը ընկերական համաճարակ մըն է, հիւանդութիւն մըն է և ինչպէս ամէն հիւանդութեան արմատական բուժումի համար անոր սկզբնական պատճառներուն ճանաչումը անհրաժեշտ է, այնպէս ալ ալքոլամոլութիւնը դարմանելու համար պէտք է փնտռել այն պատճառները որոնք մարդս կը մղեն ալքոլամոլ ըլլալու։ Օրէնքները շատ անգամ ապարդիւն և անգործադրելի կը մնան, որովհետեւ բուն պատճառներու ճանաչումին վրայ հիմնուած չեն։

Շատեր միաբերան կ'այպանեն ու կը մեղադրեն բոլոր ալքոլամոլները՝ առանց քննելու այն պատճառները որոնք մղած են զիրենք այդ ախտին գերի ըլլալու, առանց խտրութիւն դնելու անոնց մէջ, առանց զանազանելու կամաւոր ալքոլամոլը որ գիտակցաբար այդ թոյնը կը խմէ և խեղճ գործաւորը որ աղքատ և ... հարկէն մղուած՝ իր այժմէ կրկնապատկելու համար՝ ստիպուած կը տանէ ինքզինքը ալքոլին վայրկենական զօրութեան դիմելու, անգիտակից արբեցողը (dipsomane) որ ի ծնէ ակամայ զօրաւոր հակում մը ունի ալքոլին, առէպ պարզապէս ալքոլամոլի զաւակ ըլլալուն համար։ Ասոնք ամէնքն ալ, ուշ կամ կանուխ, ըստ իրենց բնական կազմածին, ալքոլամոլութեան տխուր հետեւանքներուն կ'ենթարկուին. բայց մենք ամէնքն ալ հաւասարապէս դատելու իրաւունք չունինք, ինչպէս պիտի անդրադառնանք, եթէ ուշի ուշով քննենք անոնց նիւթական և բարոյական կացութիւնը և զարգացման մակարդակը։

Ամէն մարդ մէյ մէկ պատճառներէ մղուած կամ խաբուած ալքոլամոլութեան կը դիմէ։ Թշուառութիւնն է որ ալքոլամոլութեան կը մղէ գլխաւորաբար, թշուառութիւն բարոյական, մտաւորական, ֆիզիքական, նիւթական։ Ոմանք քաղաքակրթութեան կ'ուզեն վերագրել ալքոլամոլութեան բազմաթիւ զոհերը, բայց այդ բոլորովին սխալ է. քաղաքակրթութիւնը իրաւ է որ չկրցաւ դեռ այդ գաղիր ախտը ջնջել, բայց պատճառ ալ չեղաւ անոր ծաւալման, զի ոգելից ըմպելիներու գործածումը աւելի հասարակ դասակարգին մէջ տարածուած է, ուր քաղաքակրթութիւնը տակաւին չկրցաւ թափանցել դժբախտաբար։ Ալքոլամոլութեան ենթակայ կ'ըլլան ջղայնոտներ, տկարակազմներ, նիւթական զրկում կրողներ, տաժանելի ու երկար աշխատութիւն ընողներ, վշտացեալ նջաւորներ։

Ջղայնոտները՝ արդէն ջղային դժբախտ ժառանգականութեամբ՝ ենթարկուած են շատ մը պակասութիւններու, որով ի բնէ անկարող կ'ըլլան յարատեւ աշխատութեան մը տոկալու, շատ անգամ դատապարտուած, առանց որ և է հաստատուն կամքի, և անգամ մը որ Բագոսի տաճարին մերձենան, ա՛լ անոր ջերմեռանդ պաշտօնները կ'ըլլան և անոր մէջ յարատեւելով կ'ըլլան մէյ մէկ սորուկ և օր ըստ օրէ իրենց կազմուածքը կը տկարանայ, միտքը կ'այլասերի, կը բթանայ, կեանքը՝ արդէն անօգուտ, կը կարճնայ։

Կան ատանք որ ուրիշներու խմելը տեսնելով իրենք ալ կը փորձեն երբեմն երբեմն ճաշակել Բագոսի անմահական բաժակէն, բայց փորձը կ'ըլլայ փորձանք ու սովորութիւնը՝ կայր, անդիմադրելի կը դառնայ։ Ուրիշներ դառն աղէտի մատնուած՝ օղիին գաւաթին մէջ կը փնտռեն սփոփանքը իրենց ցաւերուն։ Անդին գործաւորը իր ընտանիքը պահելու համար երկար ու տաժանելի աշխատութեանց դատապարտուած՝ և անոնց դիմանալու համար ալքոլին վայրկենական կազդուրիչ զօրութեան կը դիմէ, վասն զի ալքոլը դնդերային ույժը կը գրգռէ և ամբողջ մարմինին վայրկենական ցնցում մը կուտայ, որ շուտով կ'անցնի և անոր ուժասպառ անկում մը կը յաջորդէ, նման յոգնած ձիու մը որ մտրակի հարուածներու տակ քանի մը արագ քայլեր կ'առնէ իբրեւ վերջին ճիգ, բայց քիչ մը անդին կ'իյնայ տապալուելու աւելի ուժասպառ։ Dr. Sullivan[1] մէկ ուսումնասիրութենէն կը հետեւի թէ սեղանի վրայ խմուած ոգելից ըմպելեաց զեղծումը այնքան վնասակար չէ որքան աշխատութեան միջոցին (industrial dring) որ թէեւ դանդաղ, բայց իրական թունաւորում մը կը պատճառէ։

Ալքոլը իր գործածութիւնը կը պարտի իր ինչ ինչ ազդեցութիւններուն զոր կը ներգործէ ենթակային վրայ, ինչպէս են ֆիզիքական անհանգստութիւններու և յոգնութեան զգացումին նուազումը, հոգեկան գոհունակութիւնը և լաւատեսութիւնը զոր առաջ կը բերէ տալով գաղափարներու արագ յաջորդութիւն մը և մոռցնելով ամենօրեայ մտահոգութիւնները միօրինակութիւնը։ Ասկէ կը հասկցուի թէ ինչպէս թշուառութիւնը և չարաչար աշխատութիւնը որ կապ ունին մասնաւոր արհեստներու հետ, անդիմադրելիօրէն ալքոլամոլութեան կը մղեն։ Այսպէս ալքոլը միջոց մը կը կարծուի դիմանալու չափազանց աշխատութեան մը որ կը կատարուի անբաւական սննդառութեամբ։ Ատոր վրայ պէտք է աւելցնել թէ գործաւոր կամ միջին դասակարգին կը պակսի ժամանակ, դրամ ու կրթութիւն և ալքոլը կը մնայ միակ միջոցը վայելքի։ Ուրիշ պատճառ մըն ալ որ ալքոլամոլութեան տարածումին կը նպաստէ, այն է թէ ան անզգալի կ'ընէ ցուրտը, և կ'աւելցնէ ջերմութիւնը տաքցնելով մորթը ի վնաս ներքին փորոտեաց. ատոր համար ոգելից ըմպելեաց գործածութիւնը ձմեռը կ'աւելնայ, իսկ ամառը կը նուազի։ Ալքոլին զեղծման կը նպաստեն մեծապէս նախապաշարումներ, հաւասարապէս ընդհանրացած ռամիկին և ուսեալին քով, անոր ազդեցութեան վրայ։

Սովորաբար ամէն ոք իր անձնական փորձառութեան վրայ հիմնուելով, կը կարծէ թէ ալքոլը դնդերային զօրութիւնը իրապէս կ'աւելցնէ, մարմնոյ տաքութեան (thermogénèse) կը նպաստէ և իմացականութիւնը (perception) կը սրէ. և հաւատք մը կը կազմուի թէ անիկա բարերար ազդեցութիւն մը պիտի ընէ կազմածին առձան վրայ. ասկից առաջ եկած է այն պախարակելի սովորութիւնը որ գինի և ոգելից ըմպելիներ կը խմցնեն փոքրիկ մանուկներուն, հակառակ նոյն իսկ անոնց բնական զզուանքին և մղելով զանոնք ապագայ ալքոլամոլներ ըլլալու։

Փորձառական հետազօտութիւնները սակայն դէմ կ'ելլեն ժողովրդական այս համոզումներուն. ալքոլը կը նուազեցնէ դնդերային աշխատութեան քանակը զոր կարելի է կատարել որոշ ժամանակի մը մէջ, կը բթացնէ հոգեկան ամենաբարձր գործողութիւնները, ու միայն տաքութեան կը նպաստէ քիչ մը, վասն զի ներմուծուած ալքոլին պզտիկ մաս մը թթուելով կը վերածուի. եթէ քանակը մեծ ըլլայ, մարմնոյ բնական ջերմութիւնն ալ կը ցրուէ, թմրեցնելով ջերմութիւնը կանոնաւորող կեդրոնը։ Շատ տարակուսական է որ իբր սնունդ ծառայէ, մինչդեռ սոյդ գիտենք որ ընդհանուր առման արգելք կ'ըլլայ, մէկդի թողլով այն վնասները որ ալքոլին զեղծումէն առաջ կուգան մեր ամենակարեւոր գործարաններուն վրայ, ինչպէս են ուղեղը, սիրտը, ստամոքսը, լեարդը և երիկամունքը։

Ինչպէս թէյը և սուրճը, ալքոլն ալ երբ պզտիկ քանակութեամբ առնուի՝ կամեցողութիւնը կ'աւելցնէ առժամաբար, մինչդեռ երբ մեծ քանակութեամբ ու չարաշահաբար գործածուի՝ գործարանական այլասերում առաջ կը բերէ և անոր հետ քայքայումը հոգեկան գործունէութեանց, իմացականութեան և կամքի։

Այսքան այլազան պատճառներով տկարացած մարմին մը երբ … ինչպէս բնութիւնը կը պահանջէ, իրեն յաջորդը թողլու, ալքոլամոլութեան տխուր հետեւանքները կը դրոշմուին անոր ֆիզիքական ու մտաւորական առողջութեանը վրայ. Tel père tel fils. Այս տխուր իրականութիւնը իբր ուրուական մը կը ցցուի բժշկին առջեւ ամէն անգամ որ ան հրաւիրուած է խնամք տալու ալքոլամոլի մը դժբաղդ զաւկին։ Ուսումնասիրութեանց վերջին տարին արտառոց դէպք մը ամբողջ ուշադրութիւնս գրաւեց. 56 տարեկան մարդ մը հիւանդանոց մտաւ, սփեղցփեղ կը խօսէր, քալուածքին ու շարժումներուն մէջ դողդղալներ յառաջ եկած էին. ունէր նաեւ ջղային արատայայտութիւններ. ինծի յանձնուեցաւ անոր խնամքը։ Այդ մարդը 20 տարեկանէն ի վեր սկսեր է խմել grappa ըսուած օղի մը որ 60-70% ալքոլ կը պարունակէ, և զանազան ոգելից ըմպելիներ, առանց չափ ու սահմանի։ Ամուսնացեր ու 21 զաւակներու հայր եղեր էր, որոնցմէ երկուքը միայն կ'ապրէին և անոնք ալ ճղճիմ, նիհար ու տժգոյն. միւսները ամէնքն ալ մեռեր էին, 2ը վիժմամբ, 3ը ծնելէն քանի մը ամիս վերջ և մնացածներն ալ 1էն 10 տարեկան եղած ատեն. ասոնցմէ շատերը հիւծախտին զոհ գացեր են։ Անմեղ մանուկներու այս ահաւոր կոտորածը խիստ տխուր տպաւորութիւն ըրաւ վրաս, իսկ այդ հրէշ հայրը բոլորովին անզգայ և անտարբերութեամբ կը պատմէր իր զաւակներուն կանխահաս մահը, առանց ամենափոքր ցաւ իսկ զգալու կամ յուզման չնչին նշան մը ցոյց տալու իր խօսակցութեան մէջ։ Այդ մարդուն դէմ բնական ու արդար զայրոյթ մը ունեցայ։ Ալքոլի մէջ թաթխուած այդ մարդը դեռ չէր յագեցած. օր մը անոր անկողնին տակ շիշ մը քոնեակ կը գտնենք, զոր կինը՝ ինքն ալ գինեմոլ, անոր բերած էր գաղտնաբար։ Այս պատմութիւնը ազդու դաս մը կ'ըլլայ, կը յուսամ, ընթերցողներուս՝ անոնց առջեւ պարզելով ալքոլին զարհուրելի ազդեցութիւնը որդեծնութեան վրայ, վասն զի ապրող երկու զաւակները առաջիններն էին, անոնցմէ վերջ մնացածները ամէնքն ալ մեռեր են, և ամէնէն վերջն ալ երկու վիժում տեղի ունեցեր է, ըսել է թէ ալքոլը՝ մարմնոյ ու մտքի տկարութեան հետ կը փճացնէ նաեւ արտադրելու կարողութիւնը։

Մօռէլ կը յիշէ գինեմոլի մը դէպքը որ 16 զաւակ ունէր, որոնցմէ մէկը միայն ողջ մնացեր էր և ան ալ յուսանոտ։ Ասոր նման շատ մը դէպքեր կան բժշկական տարեգրութեանց մէջ։ Բայց աւելին կայ. Flemming և Demaux ցուցուցած են թէ ոչ միայն յայտնի ալքոլամոլներ իրենց զաւակներուն կը փոխանցեն խելագարելու կամ ոճիրներ գործելու տրամադրութիւնը, այլ նոյն իսկ մուժկալ ծնողքներէ արբեցութեան ժամանակ տեղի ունեցած յղութիւններէն առաջ եկած զաւակները կ'ըլլան յաւանոտներ, անդամալոյծներ, ապուշներ, խելագարներ, նամանաւանդ մանրագլուխներ (microcéphales) կամ թերեւամիտներ ու ջղայնոտներ. այսպէս արբեցութեան ատեն տրուած համբոյր մը կրնայ տարաբախտ ըլլալ ամբողջ սերունդի մը։ Արդէն Մօռէլ[2] իր երկարամեայ փորձառութեամբն ու սուր դիտողութեամբը ասկէ 50 տարի առաջ այս ճշմարտութիւնը երեւան հանած էր, թէ ալքոլամոլութիւնը յառաջ կը բերէ դասակարգ մը այլասերած ու անասնացած թշուառներու, յոռի բնազդներուն, որոնք … ալքոլամոլութեան ազդեցութիւնը ոճիրներու վրայ. Ֆրանսայի մէջ, օրինակի համար, ալքոլին պատճառած ոճիրներուն, անձնասպանութեանց և խելագարութեանց թիւերը ցաւալի համաձայնութիւն մը ունին իրենց մէջ։ Եւ Pierquin[3] գիտել կուտայ թէ այն տարին որ այգեկութքը առատ եղեր է, ոճիրներու թիւը աւելցեր է։ Արդ երբ հայր մը կամ մայր մը ասիկա գիտնալէն վերջ յամառի կործանարար բաժակը իր շրթներուն մերձեցնել, ըսել է թէ ատոնք սիրտ չունին բնաւ ու մարդկային զգացումէ զուրկ են, որովհետեւ այդպիսով սա կը հասկցուի թէ իր զաւկին հանդէպ բնաւ սէր կամ համակրանք չունի։ Համոզուած եմ թէ ոչ մէկ հայր կ'ուզէ իր զաւակներուն մահը տեսնել, կամ հիւանդոտ, ցաւագար, յուսահատ ու կէս մը ապուշ զաւակներ ունենալ իր շուրջը։ Ատոր համար կամք ու միայն կամք պէտք է, Animo volonti nigil difficile, կ'ըսէ Կիկերոն։

Այս կամքին պիտի սատարէ քաղաքակրթութիւնը. մարդկութիւնը զարգանալով և իր վիճակը բարւոքելով՝ թշուառութիւնը պիտի նուազի և այն ատեն մարդս նուազ պիտի զգայ այն հաճոյքը զոր ալքոլին մէջ գտնել կը կարծէ այժմ. և ազնուացած մտքերու մէջ բնական ու մարմնոյ օգտակար նորանոր վայելքներ կ'արթննան, զօրաւոր կը դառնան և կը մղեն նրբամիտ մարդը անոնց գոհացում տալու։

Վայելքը կեանք է և ո՛վ որ ազնիւ, նուրբ, ամբողջ կեանք մը կ'ապրի՝ իր մարմինին և մտքին ամէն կարողութիւնները ի գործ դնելով, ուշիմութեամբ կը հոգայ նաեւ իր առողջութիւնը։

Այն ժամանակ ալքոլը կը դադրի հաճոյքի կործանարար աղբիւր մը ըլլալէ և դեղերու կարգն անցնելով՝ բժշկին ձեռք կը դառնայ զօրաւոր տարր մը հիւանդութեանց դէմ մաքառելու։

ՏՕՔԹ. Պ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

Բերա

(1) Industry and alcolism. Journal of Mental Science 1906.

(2) Traité de dégénérescence de l'espèce humaine. Paris 1877 P. 390.

(3) Traité de la folie des animaux Paris 1839.

ՔԱՐՆԵԿԻԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 70ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

Պ. Անտրիու Քարնէկի, այս մեծ մարդասէրը, իր ամէն գործերուն համար ունեցած սովորութեամբը, լուռ ու մնջիկ, իր 70րդ տարին թեւակոխեց։ Ծերութեան ալիքը իր գլխուն վրայ կը հանգչի, և ժամանակը իր դրոշմը քանդակած է անոր դէմքին վրայ։ Քարնէկի երեւոյթով միայն ծեր է։ Անիկա իր սրտովը երիտասարդ է դեռ և լաւատեսութիւնը, որուն կը պարտի իր անօրինակ յաջողութիւնը, մինչեւ ցարդ հաւատարիմ մնացած է իրեն։

Մինչեւ այժմ երիտասարդական միեւնոյն եռանդով ու աւիւնով կառչած է իր նախկին բաղձալին և իր հոգին կը զեղու այն յանդուգն յուսով թէ մօտ է ժամանակը, ուր մարդիկ աւելի երջանիկ պիտի ըլլան։ Շատ սրտաշարժ են այն խօսքերը զորս Քարնէկի մէկ քանի օր առաջ խօսած է իր ծերութեան և իր կեանքի ըմբռնումներուն վրայ։ Նիւ Եորքէ հասած … Իր տարեդարձին … այսպէս ըսած է Քարնէկի. «Կ'ըսեն թէ եօթանասուն տարեկան եմ. Տրնֆերմլայնի (Լտինպուրկի մօտ) եկեղեցւոյն արձանագրութեանց մէջ ծննդեանս թուականը կայ արդէն, և չեմ կրնար ատոր հակառակն ըսել։ Բայց այդ ըսել չէ թէ ես ինքզինքս ծեր կը զգամ» ըսած է ժպտելով. «Կրնամ հաստատել թէ ատոր ներքին գիտակցութիւնը կը պակսի դեռ ինծի. բայց վերջապէս իմ կեանքի ճամբուս վրայ, մղոնացոյց նոր ու կարեւոր քարի մը հանդիպած եմ։ Կ'արժէ յետադարձ ակնարկ մը նետել։ Այսպէս երբ ետ դառնալով անցեալը դիտեմ, աւելի եւս կ'ամրանամ իմ սա համոզմանս մէջ թէ աշխարհ օրէ օր աւելի կը բարւոքի։ Աչքս որ կողմ որ դարձնեմ, յառաջդիմութիւն կը տեսնեմ։ Մարդիկ աւելի բարեսիրտ և բարի եղած են. ի սկզբանէ աւելի կը սիրեն բարեգործութիւնը ու նուազած է իրենց անձնասիրութիւնը։ Իրենց նմաններուն վիճակին այլ եւս անտարբեր չեն. իրենց հորիզոնը ընդլայնած է. անոնք իրերն ու գործերը նոր հայեցակէտէ մը կը դիտեն. իրենց համակրութիւնները աւելի հեռուները կը տարածեն. պարտաճանաչ եղած են եւ իրենց մերձաւորին հանդէպ ունեցած պատասխանատուութեան գիտակցութիւնն ունին։

Արդարեւ, աշխարհիս մէջ դեռ շատ բան կայ զոր ես չեմ հասկնար։ Չեմ կրնար ըմբռնել թէ ինչո՛ւ համար իմաստուն նախախնամութիւնը թոյլ կուտայ որ մարդիկ նեղութիւն կրեն, թշուառութիւն, հիւանդութիւն և մեղք գոյութիւն ունենան երկրիս վրայ։

Անըմբռնելի կ'երեւի ինծ թէ ինչ պատճառաւ Ամենակարողը գոյութիւն տուած է յիմարամտութեան, որով մարդիկ պատերազմներու մէջ զիրար կը սպաննեն։ Չեմ հասկնար նաեւ շրջափոխութեան գաղտնախորհուրդ օրէնքը։ Մենք չենք կրնար լուծել այդ գաղտնիքը։ Մարդիկ պէտք է որ իրենց գլուխը խոնարհեցնեն ըսելով «քու կամքդ թող ըլլայ։» Բայց համոզուած եմ թէ գեղեցիկ աշխարհի մը մէջ կ'ապրինք որ օրէ օր աւելի կը բարւոքի. «All is well since all grows better» (*) այս է կեանքի փիլիսոփայութեան հիմը. և այս տեսակէտէն կը դիտեմ մարդիկը և երկրագունդս։ Իմ 70 տարիքովս համոզուած եմ այս ճշմարտութեան։ Բաւական երկար ապրեցայ այս կարծիքս կատարել փորձառութեամբ և բազմաթիւ զննութեանց վրայ հաստատելու համար։

Երկար ատենէ ի վեր կուսակից եմ շրջափոխութեան վարդապետութեան զոր ուսայ Հէրպէրդ Սբէնսըրէ և Տարվինէ և գիտեմ թէ ատիկա մեր արդի գիտութեան գլխաւոր սկզբունքն է։ Բայց ասկէ աւելին կայ, անձնական, երջանկաբեր հաւատքս։ Մենք այնչափ արագ կ'ապրինք, որ չենք կրնար մեր կեանքին մէջ փորձել այս ատածին ճշմարտութիւնը։ Ուրիշին ցաւերուն մեր կարեկցութիւնը, օգնելու պատրաստակամութեան տկալ աւելնալը, բարեգործութիւնը ոգեւորող ամուր զգացումի մը հաստատումը, մեր կրթական մեթոտները ու հարիւրաւոր ուրիշ բարենպատակ հաստատութիւններ այդ ատածին բարքերուն ապացոյցներն են։ Մեր դուռնակութենէն աւելի արագ կերպով կը մօտենայ այն ժամանակը երբ պատերազմը անցեալին վերաբերող բան մը պիտի ըլլայ։ Ինչպէս կը յուսացուի, Լա Հէյի Դեսպանախորհուրդը մեծ գործ մը տեսաւ. գլխաւոր յաջողութիւնը սա եղաւ որ մշտական հաստատութիւն մը եղաւ անիկա։»

Պ. Անտրիու Քարնէկի, որ պարկեշտ գիրքէ մը բարձրացած է— բառացի մանուկ հասակէն աշխատութեամբ սկսաւ—մինչեւ ցարդ 75 միլիոն տոլարի չափ գումար մը նուիրած է մարդասիրական նպատակներու համար, որոնց 40 միլիոնը մատենադարաններու հաստատութեան յատկացուած են։ Այս մեծ մարդասէրը 10 միլիոն նուիրեց ի պատիւ իրեն Բիցպուրկի մէջ շինուած «Քարնէկի-Համալսարան»ին համար, 10 միլիոն իր բնագաւառին (Սկովտիա) մէջ համալսարաններու կառուցման համար. 5,200,000 տոլար Նիւ Եորք գաւառին զանազան քաղաքներուն մէջ մատենադարաններ հաստատելու համար, 5 միլիոն տոլար Քարնէկի Սդիլ և Ընկ. գործաւորներուն օգնութեան դրամի համար, մէկ միլիոն տոլար Սէն Լուիի մէջ հանրային մատենադարանի մը համար։

Անտրիու-Համալսարանը Քարնէկիի վեհանձնական նուէրին համար երախտագիտութիւն ցուցնելու նպատակաւ 1903ին Տիօրէն և երկու տարի ետքն ալ (1905) այդ բարձրագոյն վարժարանին պատուակալ տոքթոր անուանեց զինքը։

ԹԱՐԳՄԱՆ

(*) Ամէն ինչ լաւ է, ցորչափ ամէն ինչ լաւագոյնին կը ձգտի։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ —21—

ԿԱՍԹՕՆ ԼԸՌՈՒ

Լրաբերի Մը Տարօրինակ Արկածները

Դեղին Սենեակին Տռամը

Ժ.

«ՀԻՄԱ ԱՐԻՒՆՈՏ ԿՈՂԻԿԸ ՈՒՏԵԼՈՒ Է»

—Աւասիկ գեղեցիկ վառարան մը՝ վառեակ եփելու համար, ըսաւ Ռուլթապիլ։

—Վառեակ չունինք, և ոչ իսկ անկլաւն հացար մը, պատասխանեց պանդոկապետը։

—Դիտեմ թէ հիմա արիւնոտ կողիկ մը ուտելու է, յարեց բարեկամս ծիծաղաշարժ ձայնով մը, որ զարմանք ազդեց ինծի։

Կը խոստովանիմ որ բան մը չհասկըցայ Ռուլթապիլի պարբերութենէն։ Ինչո՞ւ համար այդ մարդուն ըսաւ. «Հիմա արիւնոտ կողիկ մը ուտելու է։» Նաեւ ինչո՞ւ համար այդ խօսքը ըսելուն պէս պանդոկապետը յիշոց մը արձակեց։ Բայց իսկոյն զսպելով ինքզինքը, հլուօրէն յայտարարեց թէ պատրաստ էր մեզի ծառայելու, ինչպէս ըրած էր Պ. Ռօպէր Տարզագ, երբ սա բախտագուշակ բառերը լսած էր. «Երիցատունը իր հրապոյրէն բան մը չէ կորսնցուցած, և ոչ ալ պարտէզը՝ իր շքեղութիւնէն։» Անիմանալի պարբերութիւններով իր միտքը դիմացիններուն հասկցնելու ձիրքը ունէր բարեկամս։ Այդ բանը դիտել տուի Ռուլթապիլի որ ժպտեցաւ։ Բայց պիտի նախընտրէի որ բացատրութիւն տար այդ մասին, բայց մատը բերնին վրայ դրաւ, ինչ որ կը նշանակէր թէ ո՛չ միայն ինքզինքին չէր թոյլատրեր խօսիլ, այլեւ ինծի կը յանձնարարէր լուռ մնալ։

Այդ միջոցին պանդոկապետը փոքր դուռ մը հրելով ձայնած էր որ կէս երկվեցեակ հաւկիթ բերեն և կողիկ մը կտրեն։ Այդ յանձնարարութիւնը կատարուեցաւ խիստ շնորհալի կնոջ մը կողմէ, որ հիանալիօրէն խարտեաշ մազեր ունէր, և որ իր մեծ ու քաղցր աչքերով մեզի կը նայէր հետաքրքրութեամբ։ Պանդոկապետը բիրտ ձայնով մը ըսաւ մեզի.

—Գնա՛ բանդ։ Եթէ երբեք կանանչազգեստ մարդը ներս վերադառնայ՝ չըլլայ որ մէջտեղ ելլես։

Ու կինը աներեւութացաւ։ Ռուլթապիլ առաւ սկահակի մը մէջ դրուած հաւկիթները և պնակի մը մէջ զետեղուած մսի կտորը. խնամով իր քով դրաւ զանոնք և յետոյ շղմնեէին մէջէն վար առաւ կասկարայ մը և տապակ մը, ու սկսաւ օմլէթը պատրաստել, սպասելով որ մեր պիֆթէքը եփի կրակին վրայ։ Նաեւ պանդոկապետին ապսպրեց երկու շիշ մրգօղի, կարելի եղածին չափ քիչ զբաղելով այդ մարդուն հետ։ Այս վերջինը մերթ բարեկամիս կը նայէր և մերթ զիս կը դիտէր այնպիսի անձկալից երեւոյթով մը զոր ի զուր կը փորձէր պարտկել։ Թոյլ տուաւ որ մենք պատրաստենք ճաշերնիս և մեր սպասները պատուհանին քով դըրաւ։ Յանկարծ լսեցի որ պանդոկապետը կը գոչէր. «Աւասիկ կուգայ։»

Ու այլայլած դէմքով մը, ուր վայրագ ատելութիւն մը կը կարդացուէր, գնաց պատուհանին առջեւ կեցաւ ու սկսաւ ճամբան դիտել։ Պէտք չունեցայ Ռուլթապիլի իմաց տալու։ Երիտասարդ բարեկամս արդէն իսկ ձգած օմլէթը, պատուհանին առջեւ փութացած էր, պանդոկապետին քով։ Ես ալ անոնց միացայ։ Կանաչ թաւիշէ զգեստ հագած մարդ մը, գլուխը ծածկած համազգեստ կլոր քասքէթով մը, հանդարտիկ քայլերով կը յառաջանար ճամբուն վրայէն, իր ծխափողը քաշելով։ Հրացան մը կը կրէր ուսին և գրեթէ ազնուապետական շարժումներ ունէր։ Այդ մարդը քառասունըհինգ տարու կ'երեւար։ Մազերն ու պեխը աղ-պղպեղի գոյն ունէին։ Աչքառու կերպով գեղեցիկ էր և ակնոց կը կրէր։

Պանդոկին մօտէն անցած ատեն պահ մը վարանեցաւ, խորհելով թէ ներս մտնե՞ր թէ ոչ. յետոյ նայուածք մը ձգեց մեր կողմը, ծխափողը քաշեց քանի մը անգամ և մեղկ քայլերով վերսկսաւ իր պտոյտը։ Ռուլթապիլ ու ես պանդոկապետին երեսը նայեցանք։ Անոր հրացայտ աչքերը, սեղմուած բռունցքները, դողահար բերանը կը մատնէին ներքին յոյզ զգացումները։

—Աղէկ ըրաւ որ այսօր ներս չմտաւ, չնչեց պանդոկապետը։

—Ո՞վ է այդ մարդը, հարցուց Ռուլթապիլ, իր օմլէթին քով դառնալով։

—Կանաչազգեստ մարդը, ըսաւ պանդոկապետը։ Չէ՞ք ճանչնար։ Աւելի լաւ։ Այդ մարդուն հետ ծանօթութիւն չունենալը նախապատիւ է։ Պ. Սթանկէրսընի անտառապահն է ան։

—Կ'երեւայ թէ շատ չէք սիրեր այդ մարդը, հարցուց Ռուլթապիլ, օմլէթը տապակին մէջ լեցնելով։

—Պարո՛ն, ոչ ոք կը սիրէ այդ մարդը. Մնաց որ՝ գոռոզ մարդուն մէկն է, որ ժամանակին հարուստ եղած ըլլալու է։ Ոչ մէկուն կը ներէ դիտել թէ աղքատութեան ճարելու համար ծառայ ըլլալու ստիպուած էինք։ Անտառապահ և միեւնոյն ատեն դող մըն է ուրիշներու նման, այնպէս չէ՞։ Կարծես թէ կալուածին տէրը ինքն է և ամբողջ հողերն ու անտառները իրեն կը պատկանին։ Թող չի տար որ աղքատ մարդ մը հացի կտոր մը ուտէ խոտին, իր խոտին վրայ։

—Երբեմն հոս կուգա՞յ։

—Շատ անգամ կուգայ։ Բայց իրեն պիտի հասկցնեմ որ դէմքէն չեմ ախորժեր։ Դեռ ամիս մը առաջ տաղտուկ չէր պատճառեր ինծի։ Կարծես թէ Տոնժոնի պանդոկը գոյութիւն չունէր իրեն համար։ Այն ատեն միջոց չունէր։ Սէն-Միշէլի մէջ հաստատուած Թրուա-Լիս պանդոկին տիրուհիին հետ կը սիրաբանէր։ Հիմա որ գժտած են իրարու հետ, կը ջանայ ուրիշ տեղ ատեն անցընել... Աղջիկները հետապնդող մը, կնամոլ մը, սրիկայ մըն է ան... Ոչ մէկ պարկեշտ մարդ կը հանդուրժէ տեսնուիլ անոր հետ... Դղեակին դռնապաններն անգամ չեն ուզեր տեսնել կանանչազգեստ մարդուն պատկերը...

—Պարոն պանդոկապետ, դղեակին դռնապանները պարկեշտ մարդիկ են։

—Հայր Մաթիէօ կոչեցէք զիս. իմ անունս է... Արդ՝ անունիս պէս աղէկ գիտեմ թէ պարկեշտ մարդիկ են ատոնք։

—Սակայն ձերբակալուած են։

—Ապացո՞յց է ատիկա։ Մնաց որ՝ չեմ ուզեր ուրիշին գործերուն խառնուիլ։

—Ի՞նչ կը խորհիք գործուած մարդասպանութեան վրայ։

—Օրիորդին վրայ կատարուած սպանութեան փորձին համար կ'ըսէ՞ք։ Ազնիւ աղջիկ մըն է, զոր շատ կը սիրեն այս կողմերը։ Իմ կարծիքս կը հարցնէ՞ք այդ մասին։

—Այո՛։

—Ոչինչ և շատ բան... Բայց ոչ ոք կրնայ խառնուիլ այդ բանին։

—Եւ ո՛չ իսկ ե՞ս, հարցուց Ռուլթապիլ։

Պանդոկապետը կողմնակի նայուածք մը ձգեց ու քրթմնջելով պատասխանեց.

—Եւ ոչ իսկ դուք...

Օմլէթը պատրաստ էր. սեղան նստանք ու ճաշելու վրայ էինք, երբ մուտքի դուռը բացուեցաւ, և սեմին վրայ երեւան եկաւ ցնցոտիներ հագած պառաւ կին մը, գաւազանի մը վրայ կռթնած, գլուխը երերուն, ճերմակ մազերուն փնջիկները կախուած դալուկ ճակտին վրայ։

—Ա՛հ, մայր Աժընու, դո՞ւք էք։ Երկար ատենէ ի վեր ձեր երեսը տեսած չունինք, ըսաւ պանդոկապետը։

—Շատ հիւանդացած էի։ Քիչ մնաց որ մեռնէի, ըսաւ պառաւ կինը։ Կերակուրի աւելցուք ունի՞ք բարի Աստուծոյ կենդանիին համար։

Ու մայր Աժընու պանդոկ մտաւ, խոշոր կատուի մը ընկերակցութեամբ, որուն նման մեծ կատու մը չեմ կարծեր որ գոյութիւն ունեցած ըլլայ երբեք։ Կենդանին մեզի նայեցաւ և սկսաւ այնպիսի յուսահատ մլաւիւն մը արձակել որ սարսուռ զգացի։ Այդքան աղեդարձ ճիչ մը չէի լսած։ Պառաւին ետեւէն մարդ մը ներս մտաւ, այդ ճիչը լսելով։ Կանանչազգեստ մարդը։ Ձեռքը գլխարկին տարաւ ու բարեւեց. յետոյ մեր սեղանին մօտ դրացի սեղանի մը առջեւ նստաւ։

(Շարունակելի)

ՓԱՓԿԱԿԵՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ ՄԸ

Նոր Տարւոյ փետրուար 18ին, նոր տեսակ և մրցումով ցուցահանդէս մը պիտի բացուի Հռոմայ մէջ։ Բազմաթիւ մրցանակներ նուիրած են Իտալիոյ թագաւորը, թագուհին, նախարարապետը, առեւտրական նախարարութիւնը, առեւտրական սենեակներ, և շատ մը նշանաւոր հաստատութիւններ և անձեր։ Arena Nazionale-ի ընդարձակ կրկէսը պիտի ըլլայ ցուցահանդէսին տեղը, և պիտի ցուցադրուին փափկակերութեան պատկանող առարկաներ, յատուկ խումբերու և բաժիններու բաշխուած։ Իւրաքանչիւր բաժնի առարկաները մրցման պիտի ենթարկուին, և իրենց արտադրողները մրցանակի պիտի արժանանան։

Առաջին խումբին բաժիններ.

1. Մասնաւոր տուներու և պանդոկներու և ճաշարաններու խոհարարներ իրենց պատրաստած համադամներով.
2. Աղանձոյ և պահածոյ կերակուր պատրաստողներ, ի'նչ տեսակ անգդաբար նիւթ ալ ըլլայ.
3. Մրգավաճառներ և բանջարավաճառներ իրենց ձեռք ձգած ընտիր բերքերով.

Երկրորդ խումբի բաժիններ.

4. Շաքարագործներ, քաղցրագործներ, բիսքիթագործներ, կաղապագործներ(?) և պաղելէթ ըմպելիներ շինողներ.
5. Թէ՛ սովորական և թէ ազնիւ գինի պատրաստողներ։
6. Հացագործներ, հալւագործներ և անոյշ կամ պարզ պաքսիմատներ պատրաստողներ.

Երրորդ խումբի բաժիններ.

7. Խոհանոցի և մառանի և սեղանի կարասիներ շինողներ, ամէն նիւթէ և ամէն տեսակէ.
8. Արծաթէ, ընտիր մետաղէ, կամ հասարակ մետաղէ սեղանի սպասներ և զարդեր շինողներ.
9. Սեղանի ճերմակեղէններ կամ կտաւեղէններ պատրաստողներ ամէն տեսակէ և աստիճանէ.

Չորրորդ խումբ.

10. Գրական և արուեստական որ և է միջոցով հացկերոյթներ շքեղացնողներ.

Հինգերորդ խումբ.

11. Բուսական սնունդի դրութիւնը պաշտպանողներուն վերաբերեալ որ և է պատրաստութիւն։

Հանդիսութեանց և խրախճանութեանց մէջ նշանաւոր մասնագէտներէ յանձնաժողով մը արդէն գործի սկսած է։ Իր գրասենեակը հաստատած է Մոնթէչիթօրիօ հրապարակը թիւ 128։

ԱԶԳԻՆ ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Խելացի տղայ մը, երբեմն յանկարծ մտային թուլութիւն կը ցուցնէ կամ մտաւոր վիճակ մը կ'ունենայ, և ծնողք այդ մասին [illegible]։ Բայց եթէ քիչ մը ուշադրութեամբ քննեն՝ պիտի գտնեն տղուն այդ վիճակի փոփոխման պատճառները։ Վախէ, խինդէ, ցաւէ և ցնցումէ յառաջ եկած խանգարեալ քուն և գերագրգիռ վիճակներ են որ շատ պարագաներու մէջ պատճառ կ'ըլլան տղոց յանկարծական փոփոխութեան։ Ասոնք, շատ անգամ ալ, ծանր հիւանդութեանց հետեւանք կրնան ըլլալ։ Որպէս զի այդ վիճակները տղուն վրայ քրոնիք չըլլան, ճարտար բժիշկի մը դարմանել տալու է տղան։ Բնաւորութեան փոփոխութեան ատեն մարմնական անհանգստութիւններ ալ երեւան կուգան, այսինքն գլխու ցաւ, սրտի բաբախում և վախկոտութիւն, և այն ատեն տղան տրտնջող, խրտչող, կռուասէր և յաճախ սուտ խօսելու սովոր վիճակ մը կ'ունենայ։ Այսպիսի տղաք զանազան չարութիւններ, արտառոցութիւններ ալ կը գործեն, մինչդեռ առաջ դիւրահաւան և ամէնուն սիրելի էին։ Եթէ այս փոփոխութեանց կարեւորութիւն չընծայուի, անոնք քրոնիք հանգամանք մը կ'առնեն տղուն վրայ։ Ծնողք և կամ ազգականք պէտք է մեծ համբերութիւն ունենան, առանց ձեռքէ թողելու խստութիւնը, խոհականութիւնը և կարեկցութիւնը։ Ասոնց ամէնքն ալ պէտք են տղուն օգտին համար։ Հանդարտութեամբ և ամէն տեսակ միջոցներու գործադրութեամբ մարմնական հիմնաւոր խնամք մը անհրաժեշտ պայմանն է տղուն հոգեկան կանոնաւոր վիճակին վերահաստատման համար։ Ասկէ աւելին բժիշկին գիտնալիք բանն է։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Գ. Սարգիսոֆ և Ընկ. պատիւ ունին ծանուցանելու իրենց բազմաթիւ յաճախորդներուն թէ «Զենիթ» և «Սարգիսոֆ» մարքաներով ծանօթ ժամացոյցներուն յաջողութեան պատճառաւ, արտադրող գործարանին ընդարձակման անհրաժեշտ պէտքն զգացուած և այս նպատակով մէկ քանի ամիսներէ ի վեր ձեռնարկուած աշխատութիւնները աւարտած ըլլալով՝ այժմ, աւելի քան երբեք ի վիճակի են գոհացնել տալու թէ՛ հրապարակին և թէ՛ գնողի խնդրանքներուն, ըստ որում գործարանին արտադրութիւնն ամէն պէտքերը բաւելու առատ աւելցած է։ Աւելորդ յարմար է ըսելու թէ, պէտք է զգուշանալ այն կարգ մը նախանձոտներու և անյաջող մրցակիցներու կեղծաւորութիւններէն, որոնք մինչեւ իսկ այդ գերահռչակ ժամացոյցներուն կեղծիքը շինել փորձած են, «Զենիթ» և «Սարգիսոֆ» ժամացոյցներու անմրցելի յաջողութենէն և յառաջդիմութենէն շլմորած։

Յանձնարարութիւնները փութով և ճշդութեամբ կը կատարուին, թէ՛ յանձնակատարներու միջոցաւ և թէ ուղղակի դիմելով Գ. Սարգիսոֆ և Ընկ. Տան՝ Պոլիս, Գաղչէ Գափու, թիւ 16, Մեծ Վաճառատուն ամէն տեսակ ժամացոյցներու, շղթաներու և գոհարեղէնաց։ 6

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԻՆ ՄԵԿՆՈՒՄԸ

Ուաշինկթընէն Թայմզի թղթակիցը կը հեռագրէ կիրակի թուականով.— Լրագիրներուն և ժողովրդեան բոլոր ուշադրութիւնը գրաւած է ամերիկեան նաւատորմին մեկնումը դէպի Խաղաղական ովկէանոս։ Ամերիկեան նաւատորմը, Իվէնս գեր-ծովակալին հրամանատարութեամբ, պատրաստ է երկուշաբթի ճամբայ ելլելու։ Այս իրիկուն ժամ 3ին նախագահը Ուաշինկթընէն ճամբայ ելաւ և վաղը առաւօտ ժամ 8ին Մէյֆլաուէր զբօսանաւին վրայ կը գտնուի՝ Հէմփթըն-Ռոտսի նաւահանգիստին մէջ։ Բնաւ ջանք չխնայուեցաւ պատրաստութեանը համար այդ նաւատորմին, որ կ'երթայ, ինչպէս ըսուեցաւ, «Խաղաղասիրական պաշտօնով», «մարզանքի պտոյտի մը համար», «նաւային ցուցադրութեան մը համար», «քաղաքական արտայայտութեան մը համար» և «Ճարոնի հանդէպ ցոյցի մը համար»։ Մ. Նահանգաց Խորհրդարանին պիտի ծանուցուի թէ ամերիկեան ամբողջ նաւատորմը այդ կերպով Ատլանտեանէն Խաղաղական Ովկէանոս փոխադրուած է։ Պ. Ռուզվէլտ լրացնել կը ջանայ այդ պակասը՝ աւելի բազմաթիւ զրահաւորներու շինութեամբ։ Նաւային այդ պտոյտին պատրաստութեան, պաշարներու և ածուխի ծախքը երկու միլիոն անգլիական ոսկի պիտի ըլլայ։ Այդ գումարը պիտի աւելցուի այն տասնըչորս միլիոնին վրայ որոնք անհրաժեշտ են նոր զրահաւորներու, յածանաւերու, թորփիլահալածներու, թորփիլանաւերու, ընդծովեայ շոգենաւերու և ուրիշ նաւերու համար։ Այդ առթիւ պայքար մը պիտի կատարուի ամերիկեան խնայասիրութեան և երկրասիրութեան ոգիներուն միջեւ։ Նաւատորմը պիտի յառաջանայ առանց հոգ ընելու իր այդ պտոյտին պատճառած ծախքերը ու հետեւանքները։ Հեռագրական գործակալները մարտանաւերուն մէջ ներկայացուցիչներ ունին, որոնք պիտի կրնան տեղեկութիւն հաղորդել անոնց շարժումներուն վրայ։ Այդ արտօնուած թղթակիցները պիտի կրնան մարտանաւերուն հանդիպելիք բոլոր նաւահանգիստներէն հեռագիրներ ղրկել. նաեւ անթել հեռագիր ալ պիտի կրնան գործածել։

— Տասնըվեց զրահաւորները երկու նաւաբաժին կը կազմեն՝ իւրաքանչիւրը երկու ստորաբաժանումներով։ Ունին 14 հազար սպայ ու նաւազ։ Հէմփթըն-Ռոտսէն մինչեւ Սան-Ֆրանչիսքօ 13,772 մղոն կամ 22,000 քիլոմեթրէն աւելի տեղ պիտի երթան, ամերիկեան մեծ ցամաքին արեւելեան և արեւմտեան բոլոր ծովեզերքներէն անցնելով։ Հօրն հրուանդանն ալ պիտի անցնին, վասն զի Բանամայի ջրանցքը տակաւին չի միացներ և դեռ չմիացնէ՝ հիւսիսային ու հարաւային ամերիկաններուն մէջտեղէն։ Ամերիկեան Արմատան, ածուխ առնելու համար, պիտի կենայ Թրինիթէ, Ռիօ-տէ-Ժանէյրօ, Բունդա-Արէնաս, Քալլաօ և Մակտալէնայի ծովածոցը՝ Մեքսիքայի ծովեզերքը։ Ուղեւորութեան տեւողութիւնը պիտի ըլլայ 115 օր, որուն 63 օրը՝ ուղեւորութիւն և 52 օրն ալ կայանք ու նշանառութեան փորձ։ Ամբողջ մարտանաւերուն սպառելիք ածուխը 253,000 թոնօ կը հաշուուի՝ 280,000 անգլիական ոսկի արժէքով։ Նաւատորմին կը հետեւին գործարան-նաւ մը՝ նորոգութեանց համար և պարէնաւոր մթերանաւ մը՝ պաղ օդի գործիքներով։ Հրամանատար Իվէնս գեր-ծովակալին յայտարարութեանց նայելով, նաւատորմին մէկ մասը Փիլիպպեաններ պիտի երթայ, իսկ միւսը Մ. Նահանգները պիտի վերադառնայ Սուէզի ճամբով։

—Ամերիկայի ծովային պաշտօնատունը առնուազն 28 նոր նաւ կը պահանջէ 1908 տարւոյն համար, որոնց ընդհանուր ծախքը գնահատուած է 15 միլիոն տոլար՝ այսինքն 4 Ա. կարգի զրահաւոր, 4 հետազօտիչ յածանաւ, 10 թորփիլահալած, 4 ընդծովեայ, 1 ռազմամթերաբարձ, 1 գործարանաւ նաւ և 4 ածխաբարձ նաւ։ Ա. կարգի զրահաւորներու իւրաքանչիւրին շինութեան ծախք գնահատուած է 2 միլիոն տոլար, առանց թնդանօթի և ուրիշ ներքին ռազմական պէտքերու, միայն տախտակին, մեքենաներուն և զրահներուն համար։ Հետազօտիչ յածանաւերուն իւրաքանչիւրին համար՝ 500,000 տոլար, թորփիլահալածներու իւրաքանչիւրին համար 170,000 տոլար, ընդծովեաներէն իւրաքանչիւրին համար 80,000 տոլար և ածխաբարձ նաւերէ իւրաքանչիւրին համար 420,000 տոլար։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Բարիզի Թերթ մը հետեւեալը ծանուցած էր.

«Կը հաւաստուի թէ Պերլինէն բարձր անձնաւորութիւն մը այս միջոցիս Բարիզ կը գտնուի, Բարիզի մէջ գերման առեւտրական Սենեակ մը հաստատելու՝ Ֆրանսայի կառավարութեան հաւանութեամբը։ Միեւնոյն անձը հաւաստեց մեզ նաեւ թէ գերման արժեթուղթերը Բարիզի Սակարանին մէջ պիտի ընդունուին և թէ ատոր պաշտօնական լուրը մօտերս պիտի ծանուցուի։»

Բարիզի ուրիշ Թերթ մըն ալ այդ առթիւ կ'ըսէ.

«Մեր կատարած քննութեանց նայելով, կարելի է որ Բարիզի մէջ օր մը գերման առեւտրական Սենեակ մը հաստատուի։ Ատոր համար Ֆրանսայի կառավարութեան հաւանութեանը բնաւ պէտք չկայ. գործը միայն գերման վաճառականներէն կախում ունի։ Սակայն բոլորովին սխալ է այն լուրը թէ գերման արժեթուղթերը Բարիզի Սակարանին մէջ ընդունուած ըլլան։ Անցեալ սեպտեմբերին գերման սեղանաւորներ փորձեցին այդ մասին բանակցութեանց ձեռնարկելու. Ֆրանսայի կառավարութեան հետ. բայց այդ փորձերը բնաւ չյաջողեցան։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Սալմ-Հորստմար իշխանը, նախագահ նաւատորմի Ընկերակցութեան՝ Ֆլոտէնֆէրայնի, վարչական Խորհուրդին անդամները հրաւիրեց մօտերս կատարուելիք գումարումին մէջ։ Այդ գումարումին մէջ պիտի քննուի սա խնդիրը թէ պաշտօնական ճիւղին յանձնաժողովին յայտարարութեանց հետեւանքով ի'նչ ընթացքի հետեւելու է. նաեւ պիտի որոշուի Ֆլոտէնֆէրայնի յառաջիկայ արտասովոր գումարման թուականը։ Բրուսիոյ Հայնրիխ իշխանը, որ բաց ծովի նաւատորմին ծովակալը ու պետն է, ճշգրիտ տեղեկութիւններ ստացաւ Ֆլոտէնֆէրայնի մէջ վերջերս պատահած միջադէպերուն վրայ և այնպէս կը նկատէ թէ վարչական Խորհուրդին ընթացքը բոլորովին ուղիղ է։ Միւնիխի մէջ բուռն ընդդիմութեան կը հանդիպի պավիէրական նաւատորմի ընկերակցութիւն մը կազմելու գաղափարը։ Սակայն պավիէրական ճիւղին անդամներուն ընդհանուր ժողովէն առաջ, որ դեկտեմբեր 29ին տեղի պիտի ունենայ, շատ հաւանական չերեւար որ այդ ճիւղը շարունակէ մասը կազմել գերման նաւատորմի Ընկերակցութեան։ Թուրն և Թաքսիսի իշխանը հրաժարեցաւ Ռաթիզպոնի ճիւղին պատուակալ նախագահի պաշտօնէն։

— Բրէօյց Զայդունկ դիտել կու տայ թէ ազգայնական-ազատական կուսակցութիւնը, որ, Պ. Բասերի հետ, նախարարական կուսակցութեան տագնապը առաջ բերաւ, հիմակ ալ յաջողած է, Բայմ զօրավարին հետ, Նաւատորմի Ընկերակցութեան տագնապը առաջ բերել։ Նոյն Թերթը կը յարէ.— «Բարեբախտաբար պահպանողականները ներկայ են՝ անոնց չափազանցութեանը զսպելու և անոնց յիշեցնելու թէ առանց կեդրոնի կուսակցութեան գործելը, անոր դէմ գործելու հետ համանիշ չէ։ Նախարարական մեծամասնութիւնը չուզեր որ համագերմանները և հակակաթոլիկ աղանդաւորները զինքը վարեն. նաեւ թէ գործերու վարիչն է ֆոն Պիւլով իշխանը։»

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԵԼՄՏԱՑՈՅՑԸ

Մ. Նահանգաց գանձային նախարար Պ. Քորթիլիուի կողմէ Խորհրդարանին ներկայացուած ելմտացոյցը, 1908—1909 տարեշրջանին համար, 766,508,273 տոլար է՝ այսինքն 3,832,541,365 ֆր.։ Այդ ելմտացոյցը, նախորդին հետ բաղդատելով, 281,103,230 ֆր.ի յաւելուած մը կրած է։ Յաւելումը գրեթէ միայն պատերազմական ու նաւային մասերուն վրայ եղած է. առաջինոյն համար 180 միլիոն ֆր. է և երկրորդին համար ալ՝ 130 միլիոն։ Քաղաքային պաշտօնարաններու ծախքերուն մէջ զեղչեր եղած են։

[illegible]

Զիւտտոյչէ Քորէսբոնտէնց գեկոյց մը կը հրատարակէ Վատիկանի մօտ բրուսիական նոր դեսպանին պաշտօնին նկատմամբ։ Այս գեկոյցը կ'ըսէ թէ սխալ է այն լուրը որուն համաձայն նոյն դեսպանը՝ Պ. ֆօն Միւլպերկ ամէնէն աւելի պիտի աշխատի Պապը շահելու գերման տեսակէտով։ Պերլինի մէջ ոչ ոք կը խորհի Վատիկանը բրուսիական Լեհերուն դէմ հանելու։ Նոյն Թերթը կը յարէ.— «Քօռրիէռէ տէլլա Սէրայի դիտողութիւնները, այդ տեսակ փորձի մը յաջողութեանը մասին, աւելորդ էին, կ'ըսէ Գերմանիոյ նախարարապետին գեկոյցը, սակայն շատ գնահատելի է իտալական լրագրին այն հաւաստիքը թէ Վատիկան կրօնական շահերուն պաշտպանութեամբը կը բաւականանայ՝ առանց խառնուելու քաղաքական ու ազգային խնդիրներու։ Այս պարագան բաւական է Բրուսիոյ իշխերուն համար և գերման կաթոլիկները ուրիշ բան չեն պահանջեր եթէ ոչ ուրիշ որ և է ազգի կաթոլիկներու հետ երկրորդ կարգը չդասուիլ։ Պէտք է մօտէն հետեւիլ Լեհերու և անոնց բարեկամներուն կողմէ եղած ջանքերուն՝ Պապը իր չէզոքութենէն դուրս հանելու նպատակով, բայց անոնց յաջողութիւնը հաւատալի չէ։ Գեկոյցը կը յարէ թէ Քօռրիէռէ տէլլա Սէրայի այն ենթադրութիւնը որուն համաձայն Վատիկանի ընթացքը փոխուած է Գերմանիոյ աննպաստ եղանակով, անհամապատասխան է իրողութեանց։

—Քէօլնիշէ Ցայտունկ, կաթոլիկ լրագիրներուն հերքումներուն հակառակ, կը յայտարարէ թէ ճիշդ են իր տեղեկութիւնները գերման եպիսկոպոսներու ժողովին նկատմամբ։ Զորմանք կը յայտնէ թէ Քօբ կարտինալը, որ իբրեւ երիցագոյն եկեղեցական պէտք էր նախագահել, իր տեղը տուած է Ֆիշէր կարտինալին՝ պապական կոնդակին վրայ վիճաբանութիւն կատարուած ատեն։ Նոյն Թերթը կը կարծէ թէ Քօբ կարտինալը կ'ուզէր գործելու ազատութիւն ունենալ վիճաբանութեանց պահուն, ինչ որ պիտի չկրնար ունենալ իբրեւ նախագահ։ Քէօլնիշէ Ցայտունկ կը յարէ թէ պէտք է հասկցնել Վատիկանի որ պապական կոնդակը դժուարաւ պիտի գործադրուի գերման աստուածաբանական համալսարաններուն մէջ։

ՌԸՏԵԱՐՏ ՔԻԲԼԻՆԿ
ԵՒ ՆՈՊԷԼԻ ՄՐՑԱՆԱԿԸ

Թանի թղթակիցը հետեւեալը կը գրէ Լոնտոնէն.— «Նոպէլի մրցանակը հաստատուելէն ի վեր առաջին անգամն է որ կը տրուի անգլիացի գրագէտի մը։ Ֆրանսա երկու անգամ ստացաւ այդ պատիւը՝ Սիւլլի-Բրիւտոմի և Ֆրէտէրիք Միսդրալի տրուած մրցանակներով. Գերմանիա՝ Թէոտոր Մոմզէնի, Նորվեկիա՝ Պիէօրնսդիէրնէ Պիէօրնսոնի, Սպանիա՝ Նոզէ Էչէկարայի և Իտալիա՝ Ճոզուէ Քարտուչչիի համար տրուած մրցանակներով։ Մրցանակը որ, յանձին Ռըտեարտ Քիբլինկի, այս տարի կը տրուի անգլիական գրականութեան, անշուշտ Լոնտոնի մէջ ամենամեծ գոհունակութիւն պիտի պատճառէ։ Եւ սակայն գրագէտներէ ոմանք, ամէնէն նշանաւորները, այդ ընտրութեան առթիւ իրենց զարմանքը ու դժգոհութիւնը չեն ծածկեր։ Անշուշտ ոչ թէ անոր համար որ մրցանակը Ռըտեարտ Քիբլինկի տրուած է։ Լոնտոնի մէջ ազդեցիկներ և բարեկամներ միայն ունի Ռըտեարտ Քիբլինկ. բայց սակայն մեծամասնութիւնը, գրեթէ ամբողջութիւնը անգլիացի հեղինակներուն նախամեծար պիտի համարէին որ անոր տեղ ուրիշ մը ընտրուէր։ Բրիտանական հեղինակներու Ընկերութեան մէջ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ՝ ամէն տարի Շուէտի Ակադեմիին ցոյց տալու անգլիացի այն գրագէտը զոր իր ընկերները ամէնէն աւելի արժանի կը նկատեն մրցանակը ստանալու։ Այդ յանձնաժողովը, որուն նախագահն է Լորտ Էվըպըրի, կը կազմեն իր մէջ այլոց Պ. Պ. Արթըր Պինըրօ, Էտմընտ Կոս, Հոլքէյն, Թոմաս Հէրտի, Ճորճ Միրիտիթ և Սըր Տոնալտ Մաքէնզի Ուոլլէս։ Անգլիացի գրագէտներու կարծիքը կը տրուի ընտրելու այն որ պիտի առաջարկուի Շուէտի Ակադեմիին։ Այս տարի հարիւրի չափ գրագէտներ մասնակցեցան քուէարկութեան. քուէներու գրեթէ ամէնքը նշանաւոր բանաստեղծ Սուինպըրնի տրուած էր։ Ռըտեարտ Քիբլինկ երեք քուէ միայն ստացած էր։ Շուէտի Ակադեմին, ինչպէս կ'երեւայ, նկատողութեան չառաւ այդ պարագան. արդէն այդ տեսակ բան մը ընելու ստիպուած ալ չէ։ Անշուշտ այնպէս նկատուած է որ օտար երկիրներու մէջ Ռըտեարտ Քիբլինկի ժողովրդականութիւնը ու համբաւը Սուինպըրնէն աւելի մեծ է։ Սակայն շահեկան կէտն այն է որ Քիբլինկի պէս մարդու մը իր երկրին գրականութեան մէջ գրաւած տեղը զանազան կերպով կը գնահատուի թէ՛ իր ազգակիցներուն և թէ օտարներու կողմէ, Գերմանին, Ֆրանսացին և Սքանտինավիացին համար Քիբլինկ անվիճելի կերպով ամէնէն նշանաւոր անձնաւորութիւնն է, ամէնէն ծանօթը՝ ժամանակակից անգլիացի գրագէտներուն մէջ։ Անգլիացիներուն համար, սակայն, Անգլիա գալէն ի վեր սա տպաւորութիւնը ունեցայ թէ բոլորովին այնպէս չէ։ Հարցուցէք Անգլիացիի մը թէ իրենց հեղինակներէն ամէնէն շատ ո'րը կը սիրէ և որո'ւն վրայ կը ոգեւորուի։ Անշուշտ շատերը պիտի պատասխանեն. Քիբլինկ, բայց աւելի մեծ մաս մը պիտի ըսէ. Ճորճ Մէրիտիթ կամ Թոմաս Հէրտի։ Անշուշտ ատոր մէջ տեսողական տարբերութիւն մը կայ, որ կատարելապէս կը հասկցուի։ Օտարականը անկլօսաքսոն հանճարը ամէնէն աւելի ներկայացնող տիպարը կը տեսնէ Քիբլինկի մէջ, այն եղանակով որ հաստատուած է վերջերս։ Բրիտանական երկրակալութեան կուսակիցները անոր մէջ իրենց գաղափարին ամէնէն զօրաւոր արտայայտութիւնը գտած են։ Օտար ընթերցողը այնպէս կը նկատէ թէ երբ այդ [illegible] ամբողջ Անգլիան աւելի լաւ կը հասկընայ, Իրականին մէջ անգլիական հոգին մէկ կողմն է որ իրեն առջեւ կը պարզուի. և երկրակալութեան ու չէմպըրլէնական գաղափարները, զորս այնքան հրաշալի կերպով կը բարձրացնէ Քիբլինկ, հիմա, պէտք է ըսել, քիչ մը կորսնցուցած են իրենց նորութիւնը։»

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Միւթէմայիզի աստիճան տրուեցաւ Հանրային Պարտքի վարչութեան ազնիւ ըմպելիներու և որսորդութեան ճիւղին դիւանին Տնօրէն Ռաիֆ էֆ.ի։

ՊԱՇՏՕՆԱՆՇԱՆ.— Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Բազիրգեաններու պետերէն Հասան-իւս-Տէվֆիք և Հայրի Էսսայլաշ աղաներու։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՏԱՐ ՊԱՇՏՕՆԱՆՇԱՆ.—Պարսիկ կառավարութիւնը Առիւծ և Արեւ պատուանշանին չքնաղրամը տուաւ Սամսոնի մաքսատան հաշուակալներէն Ալի Րիզա պէյի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնեց այդ պատուանշանին ընդունելութիւնը և գործածութիւնը։

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍՐԸ.— Վեհ. Սուլթանը, հեռագիր մը ուղղելով Ռուսիոյ Նիքօլա կայսեր, շնորհաւորեց անոր անուան տօնախմբութիւնը։ Նիքօլա կայսրն ալ հեռագրով շնորհակալութիւն յայտնեց։

— Երէկ առտու Ռուսիոյ դեսպանատան մատուռին մէջ Նիքօլա կայսեր անուան տօնախմբութեանը առթիւ կարդացուած գոհաբանական աղօթքներուն ներկայ գտնուեցան դեսպան Պ. Զինովիէվ, դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնեաները, Հելլենական դեսպանը, Ռումանիոյ ու Սերպիոյ դեսպանատանց պաշտօնեաներէն ոմանք, Պուլկարիոյ գործակատարը, Յունաց Պատրիարքական Փոխանորդը և Կ. Պոլսոյ ռուս գաղթականութեան երեւելիները։ Եկեղեցական արարողութենէն ետքը դեսպանատան սրահին մէջ շնորհաւորական ընդունելութիւններ կատարուեցան։

— Կայս. Իրատէի մը համաձայն արարողապետ Կալիպ փաշա և Կայս. անձնական սպայակոյտին հրամանատար Ապտուլլահ փաշա ռուսական դեսպանատունը երթալով Վեհ. Սուլթանին անունով շնորհաւորական այցելութիւն տուին դեսպան Պ. Զինովիէվի։

— Մեծ-Եպարքոսին և արտաքին գործոց նախարարին Թարգմաններն ալ ռուսական դեսպանատունը երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուին։

— Օսմ. պահականութը, որ երէկ դրօշներով զարդարուած էր, կէսօրին թնդանօթ արձակեց։

— Բոլոր դեսպանատանց պահականութերը, երէկ, դրօշներով զարդարուած էին։

— Եվգաֆի նախարար Թիւրխան փաշա, անտառներու, հանքերու և երկրագործութեան նախարար Սէլիմ Մելհամէ փաշա և արտաքին գործոց խորհրդական Նասըմ փաշա, երէկ, Ռուսիոյ դեսպանատունը երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուին։

— Գերմանիոյ, Աւստրիոյ, Իտալիոյ, Ֆրանսայի, Պելճիքայի ու Սպանիոյ դեսպանները, երէկ, Ռուսիոյ դեսպանատունը երթալով շնորհաւորութեան համար իրենց այցետոմսը թողուցին։

—Ռուսիոյ դեսպանը, երէկ գիշեր, դեսպանատան մէջ սեղան մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնեաները։ Հացկերոյթէն ետքը պարահանդէս մը տեղի ունեցաւ, որուն ներկայ էին դեսպաններէ ոմանք և ուրիշ հրաւիրեալներ։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ Րէշիտ փաշա, որ հիւանդ էր, բոլորովին առողջացած է և այսօր ներկայ կը գտնուի Սէլամլըքի արարողութեան։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Գերմանիոյ դեսպան Պարոն Մարշալ, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Շուէտի և Յունաստանի դեսպանները, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին և արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ԵԱՆՆԱՅԻ նոր կուսակալ և Կայս. Թեկնածու Փերիք Մուսթաֆա Հիլմի փաշա վերջերս իր պաշտօնատեղին ժամանած է։

ՊԱՐՍԻՑ դեսպան Միրզա Րիզա խան, առաջին թարգման Յովհաննէս խանի և հիւպատոսարանի թարգման Րիզա խանի հետ, երէկ, արձակուրդով Եգիպտոս ուղեւորեցաւ Խտիվիէի Օսմանիէ շոգենաւով։

—Կայս. Պալատան կողմէ Խարճիէի արարողապետ Խայրէտտին պէյ և Բ. Դրան կողմէ ալ Մեծ-Եպարքոսին ու արտաքին գործոց նախարարին թարգմանները ողջերթ մաղթեցին։

—Դեսպանը, առաջին թարգմանին և դեսպանատան Տէֆթէրխանէ Րէիսի Հաճի Միրզա Մուսա խանի հետ, երէկ, Բ. Դուռը երթալով իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց արտաքին գործոց նախարարին։ Նաեւ ներկայացուց Հաճի Միրզա Մուսա խանը, որ իր բացակայութեանը միջոցին գործակատարի պաշտօն պիտի վարէ։

—Դեսպանը Աղեքսանդրիայէն Փարիզ պիտի երթայ. բացակայութիւնը երեք շաբաթ պիտի տեւէ։ Առջի օրը բոլոր դեսպանատուններն այցելեց և հրաժեշտի համար այցետոմս թողուց։

ՀՐՁԻԳՆԵՐՈՒ ԴԱՏԱՍՏԱՆԸ.— Ընդհանուր ատեանին առջեւ երէկ տեղի ունեցաւ հրձիգներու ինններորդ դատավարութիւնը։ Ինչպէս ծանուցուեցաւ, Գա- [illegible] այրած ըլլալնուն համար դատապարտուած Եանքօյի ու Զաֆիրի ընկերներուն՝ Զաֆիրի, Հաչարա Եօրկիի և Քօսթիի մասին վկաներ հրաւիրուած էին. երէկ լսուեցան ասոնց վկայութիւնները։ Դատարանը հարկ տեսաւ քննել նախապէս տրուած վճռագիրը, որով ժամու մը չափ խորհրդակցութիւն կատարեց և յետոյ նախագահը յայտարարեց թէ դատավարութիւնը աւարտած է։ Ատոր վրայ ընդհանուր դատախազի օգնական Պէհճէթ պէյ սա կերպով ըրաւ իր պահանջումը.

«Ամբաստանեալներէն Ֆիլիբի, Օննիկ Ֆերահի, Միքէլ, Պօղոսի համար հաստատուած չէ բնաւ թէ դիտմամբ հրկիզած են Բերա, Բարմաքքաբու, Քաթինայի տունը։ Վկաներն ալ յայտարարեցին թէ Օննիկի տունը և կարասիները ապահովագրութեան արժէքէն աւելի՝ այսինքն 1700 ոսկի կ'արժէին։ Հետեւաբար Բարմաքքաբուի հրդեհին առթիւ անպարտութիւնը կը պահանջեմ վերոյիշեալներուն։ Դործնալ ապացոյց մը չկայ թէ Ֆիլիբ, Յակոբ և Արամ՝ Ժիրայր Ծաղիկեանի տունը հրկիզած են։ Հետեւաբար ասոնց ալ անպարտութիւնը կը պահանջեմ։ Նոյնպէս անպարտութիւնը կը խնդրեմ Նիքօլիի, որու մասին հաստատուած է թէ Սավայի տան հրդեհին մէջ մեղսակցութիւն չէ ունեցած։ Նոյնպէս՝ Եօրկիի, Մանօլի և Զաֆիրիի մասին ապացոյց մը չկայ թէ մասնակցութիւն մը ունեցած են հրձիգութեամբ ամբաստանուած միւս մարդոց հետ. հետեւաբար ասոնց ալ անպարտութիւնը կը խնդրեմ։ Իսկ հաստատուած է թէ Ֆիլիբ, Լեւոն, Ճէմալ պէյ, Անդրէա և Մըկըր ընկերովի Ճէմալ պէյի Հէյպէլէի մէջ վարձած տունը Անդրէասի միջոցաւ հրկիզած են մէջի կարասիները 700 ոսկիի ապահովագրել տալէ ետքը և թէ Ճէմալ պէյ առանց արտօնութեան պաշտօնատեղիէն փախած է, ինչպէս վկայեցին վկաները և ինչպէս խոստովանած է նաեւ Ճէմալ պէյ։ Վկաներ յայտարարեցին թէ Տիկին Անդրէասի տան մէջ կարգ մը դիւրավառ նիւթեր տեսած էին, սենեակներուն մէջ քարիւղ թափուած էր, և թէ Ճէմալ պէյ չէր կրցած այրած կահ կարասիներուն մէջէն անջատել իրենները։ Մասնաւոր յանձնաժողովին տեղեկագրէն և ուրիշ ապացոյցներէ հաստատուած է թէ յիշեալները հրձիգներ են, հետեւաբար մեղապարտ են։ Իսկ Զապէլի, Իգպալ հանըմի և Մանօլքօյի մասին այս հրդեհին մէջ մեղսակցութիւն մը հաստատուած չըլլալով, անոնց անպարտութիւնը կը խնդրեմ։ Բէդրօ Վիթալի և Մարգօ թէեւ փորձած էին Ապտոյօղ փողոցի տունը հրկիզել, սակայն արգելիչ պատճառներ երեւան գալով, հրձիգութիւնը չէին կրցած ի գլուխ հանել։ Մարգօյի ղրկած սնտուկին մէջի պէնզինի շիշերը բռնկեցան. Բէդրօ աշխատած էր որ անօթները հրդեհին գիշերը դուրս հանէ և հրդեհը մարելու պահուն անօթներէն մէկը բռնած էր. նաեւ կարգ մը անօթներ փախցուցած էր ինքզինքը ծածկելու համար. հետեւաբար Բէթրօ Վիթալի և Մարգօ նոյն հրձիգութեան հեղինակ ըլլալով, մեղապարտ են։ Գրիգորի տանց հետ մասնակցութիւն ունեցած ըլլալը հաստատուած չըլլալով, անոր անպարտութիւնը կը խնդրեմ։ Ջաֆիրի, Սագըզցի Քօսթի և Հաչարա Եօրկի մասնակցութիւն չեն ունեցած Գալաթիոյ Մոտա, Գ. Օլիվայի տան հրկիզման գործին մէջ նախապէս մեղսակցաբար դատապարտուած Եանքօյի և Զաֆիրիի հետ. հետեւաբար այս երեքին ալ անպարտութիւնը կը պահանջեմ։»

Յետոյ սկսան պաշտպանողականները։ Ժամանակը ուշ ըլլալով դատավարութեան աւարտումը յետաձգուեցաւ վաղուան. իրենց պաշտպանողականները պիտի խօսին փաստաբան Հիւսնի և Բէհճայ պէյերը, և դատախազը պիտի հաղորդէ իր վճիռը։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպանատան խորհրդական Պ. Սֆորցա, որ արձակուրդով բացակայ կը գտնուէր, երէկ Կ. Պոլիս վերադարձաւ։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ ու Բերայի ճիւղերը գոց պիտի ըլլան դեկտեմբեր 25ի և յունուար 1ի օրերը (Ն. Տ.). իսկ դեկտեմբեր 24ին և 31ին կէսօրէն մէկ ժամ ետքը պիտի գոցուին։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ նախագահ Հասան Ֆէհմի փաշա, որ հիւանդ էր, սկսած է ապաքինիլ։

ՀԱԼԷՊԻ կուսակալութեան ծանուցուեցաւ թէ Իսքէնտէրունէն և Սէվիրէքէն ծովի ճամբով արմտիքներու օտար երկիրներ արտածումը առժամաբար արգիլուած է. միայն թէ նախապէս պայմանագրութեան ենթարկուած արմտիքները մինչեւ երկու շաբաթ պիտի արտածուին։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ մէջ անցեալ գիշեր ձիւնախառն անձրեւ մը ետքը ձիւն տեղացեր է։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ անցեալ շաբաթ իրիկուն յորդահոս անձրեւ տեղալով, ցած տեղերը ողողուեր և մէկ քանի տուներ ու վաճառատուններ վնասուեր են։ Կէօզթէբէի թրամուէյի կառքերը գիծէն ելեր են, ճամբուն վրայ հեղեղներէն քար և աւազ լեցուած ըլլալով։

ՀԱԼԷՊԻ մէջ օդերը բացուած են, բայց սաստիկ ցուրտ կ'ընէ. Ջերմաչափը առաւօտները զերօ ցոյց կու տայ։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ մէջ անձրեւները նպաստած են երկրագործութեան։

ՇՈՒԷՏԻ դեսպանատան մէջ, վաղը, հոգեհանգիստ պիտի կատարուի Օսքար թագաւորին մահուան առթիւ։ Յուղարկաւորութիւնը երէկ կատարուեր է Քրիսթիանիայի մէջ։

ԳԱՅԼԻ ՀԵՏ ՊԱՅՔԱՐ.— Պօսթանճը բնակող Հաֆըզ Ահմէտ էֆ. չորեքշաբթի առտու գործի մը համար Պօսթանճըէն Պէօյիւք Էրէնքէօյ գնաց։ Վերադարձին Գօզ Եաթաղի կողմերը խոշոր գայլ մը յանկարծ Հաֆըզ Ահմէտ էֆ.ի կռնակին վրայ յարձակեցաւ, բայց Ահմէտ էֆ. հաստ բալթօ և մեծազօծ վերարկու հագած ըլլալով, գայլին ակռաները մարմինին չհասան և սակայն հագուստները փրցուցին։ Ահմէտ էֆ. որ յանկարծակիի եկած էր, ամբողջ ոյժովը քովընտի ինկաւ գայլին վրայ, որուն վիզը իր անութին տակ սեղմեց՝ խեղդելու համար։ Ճնշումին սաստկութենէն գազանին աչքերը և լեզուն դուրս ինկան. գայլը կ'աշխատէր ոտքերովը բզկտել Ահմէտ էֆ.ն։ Կէս ժամ տեւող այս պայքարէն ետքը գայլը ուժասպառ գետինը ինկաւ։ Ահմէտ էֆ. իր վերարկուին երիզովը գազանին կոկորդը սեղմեց մինչեւ որ բերնէն արիւն հոսեցաւ։ Գայլը բոլորովին անշնչանալէ ետքը, Ահմէտ էֆ. տուն դարձաւ, բայց տեսաւ թէ պայքարին ատեն ժամացոյցը կորսնցուցած է. իսկոյն մարդ մը ղրկելով փնտռել տուաւ և ժամացոյցը գտնուեցաւ։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷԻ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ ու Բերայի ճիւղերը գոց պիտի ըլլան դեկտեմբեր 25ին և յունուար 1ին օրերը (Ն. Տ.). իսկ դեկտեմբեր 24ին և 31ին կէսօրէն մէկ ժամ ետքը պիտի գոցուին։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

ՏԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ԱՐԺԵՔԱՒՈՐ ՆԱՄԱԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ՔՈԼԻ-ՓՈՍԹԱԼՆԵՐՈՒ ԿԱՆՈՆԱԳՐԻՆ

Քոլի-փոսթալներ

Յօդուած Ա.— Ծանրութիւնը քառասուն քիլօն և ծաւալը Ը. յօդուածին մէջ նշանակուած քանակութիւնը չանցնող առարկաները, եթէ տէրերը գին մը նշանակեն, իբրեւ արժեքաւոր, և հակառակ պարագային իբրեւ պարզ քոլի-փոսթալ կը փոխադրուին։

Յօդ. Բ. — Քոլի-փոսթալներու վրայ հասցէն, քաղաքը, գիւղաքաղաքը ընդունողին անունը, մականունը, արհեստը, և եթէ կարելի է փողոցին անունը ու բնակարանին թիւը պիտի նշանակուին։ Այս հասցէն թուրքերէն պիտի գրուի։ Տէրերը եթէ ուզեն կրնան իբրեւ յաւելուած ֆրանսերէն և կամ ուրիշ լեզուաւ մը գրել։ Այն քոլի-փոսթալները որոնց հասցէները մատիտով և կամ բառերուն սկզբնատառերը միայն գրուած են, պիտի չընդունուին։

Յօդ. Գ.—Տէրերը պարտաւոր են այնպէս մը կապել քոլի-փոսթալները որ անոնց պարունակութիւնը պէտք եղածին պէս պահպանուի, փոխադրութեան ատեն չաւրուի և կամ իսկական վիճակը առանց մնասելու կարելի չըլլայ բանալ։ Հեղուկ նիւթերը պէտք է զոյգ ամաններու մէջ դնել. ասոնց առաջինը շիշ, սրուակ, ապակիէ աման ու տուփ և երկրորդն ալ մետաղէ կամ փայտէ տակառ տուփեր պէտք է ըլլան. երկու ամաններուն պարապ մնացած մասն ալ փայտի տաշեղով, կամ բամբակով և կամ այդ կարգի առարկաներով պէտք է լեցուին։

Յօդ. Դ. — Քոլի-փոսթալները, կապուելէ առաջ, նամակատանց մէջ պիտի քննուին. ասոնցմէ արժեքաւորները անպատճառ պէտք է կնքուին ղրկողին անունը կամ մասնաւոր մէկ նշանը կրող կնիքով, իսկ անարժէքներու կնքուիլը ղրկողին կամքին թողուած է։ Ասոնց ամէնքը նամակատան կնիքով կամ կապարէ դրոշմովը պիտի կնքուին։

Յօդ. Ե.—Արժեքաւոր քոլի-փոսթալները, որոց ծանրութեան և ծաւալի մէջ,

ինչ որ ալ ըլլան անոնց արժէքը, կ'ընդունուին։

Յօդ. Զ.— Արժեքաւոր իւրաքանչիւր քօլի-փոսթալի վրայ անոր արժէքը ղրուշի հաշուով պիտի նշանակուի թէ՛ գիրով և թէ թուանշանով. աւրուած կամ քերթուած բառեր եթէ գտնուին, նոյն իսկ վաւերացած ալ ըլլան, պիտի չընդունուին։ Դրամ և պանքաժոս պարունակող քօլի-փոսթալներուն իսկական արժէքը պէտք է յայտնել պարտաւորիչ կերպով։ Առաքողը կրնայ ուրիշ տեսակ դրամներու հաշուով ալ նշանակել գնահատուած արժէքը։

Յօդ. Է.— Երբ քօլի-փոսթալներուն իսկականէն աւելի արժէք դրուի, խարդախութեան նպատակով, այդ պարագային առաքողը կը զրկուի հատուցում պահանջելու իրաւունքէն. ի հարկին անոր մասին օրինական հետապնդում ալ պիտի կատարուի։ Նամակատունը երբ, դիպուածով կամ շահագրգռուողներու դիմումին վրայ, հաստատէ որ քօլի-փոսթալի մը պարունակած առարկային համար իսկականէն աւելի արժէք դրուած է, իսկոյն հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութեան տեղեկութիւն պիտի հաղորդէ՝ հարկ եղած գործողութիւնները կատարելու համար. եթէ այդ մասին քննութեան ալ ձեռնարկուած է, տեղեկագիրը միասին պիտի ղրկէ։ Եթէ դրամ կամ պանքաժոս պարունակող քօլի-փոսթալներուն համար իսկականէն նուազ արժէք դրուած ըլլայ, պակաս քանակութեան վարձքին կրկինը պիտի գանձուի առաքողէն։

Յօդ. Ը.— Այն նամակատուններուն միջեւ, որոնց փոխադրութեան միջոցը ամբողջովին երկաթուղիով և շոգենաւով կը կատարուի, փոխանակուելիք քօլի-փոսթալներու երեք կողմերը ութսուն սանտիմեթրէն աւելի չեն կրնար ըլլալ. միայն թէ, լայնութիւնը ու խորութիւնը քառասուն սանդիմեթրը չանցնելու պայմանով, մէկ մետր երկայնութեամբ հովանոց, գաւազան, քարտէս, նկար և այդ կարգի առարկաներ պարունակող քօլի-փոսթալներ կ'ընդունուին։ Ուրիշ նամակատանց մէջ փոխանակուած քօլի-փոսթալներու երկայնութիւնը քառասուն, լայնութիւնը երեսուն և խորութիւնը քսան սանդիմեթրը պէտք չէ անցնին։

Յօդ. Թ.— Բոլոր այն առարկաները և թուղթերը, որոնց կայսերական երկիրներ փոխադրուիլը արգիլուած է, երբ նամակատուններ տարուին, այդ առարկաներուն ու թուղթերուն և զանոնք ղրկողներուն նկատմամբ ըստ օրինի հարկ եղած գործողութիւնը կը կատարուի։ Անոնցմէ զատ չեն ընդունուիր նաեւ քարիւղ, ծծմբական թթու (զաճ եաղը) և այդ կարգի նիւթեր որոնք թղթատարի միջոցաւ չեն կրնար փոխադրուիլ. ատոնք տէրերուն պիտի վերադարձուին. նաեւ առաքողին տեղեկութիւն կը հաղորդուի։ Բաց և գոց այն նամակները, լրագիրները և պարբերական թերթերը, որոնք ըստ սովորութեան թղթատարութեան միջոցաւ կը փոխադրուին, քօլի-փոսթալի ձեւով և կամ իբրեւ քօլի-փոսթալ ղրկուող առարկաներու հետ առաքումը արգիլուած է։ Այդ մասին անտեսողներու համար թղթատարական կանոնագրին տրամադրութեանց համաձայն հարկ եղածը ի գործ կը դրուի։ Միայն թէ քօլի-փոսթալով ղրկուող առարկաներուն բաց փաթուրան և քօլի-փոսթալի վրայի հասցէին ու ղրկողին հասցէին պատճէնները պարունակող թուղթ մը կը դրուի։

Յօդ. Ժ.— Իւրաքանչիւր քօլի-փոսթալի համար նմոյշի մը համաձայն պատրաստուած առաքման թուղթեր ձրիաբար կը տրուին։ Ատոնց մէկ հատը ղրկողը և եթէ ուզէ նամակատան պաշտօնեան կը գրէ. ղրկողը առաքման թուղթին բունին վրայ իր ղրկած առարկաներուն նկատմամբ բան մը կրնայ գրել տալ։ Մէկ անհատի ղրկուելիք մէկէ աւելի առանց արժէքի քօլի-փոսթալներու մինչեւ երեք հատին համար առաքման մէկ թուղթ կը տրուի, սակայն արժէքաւոր ամէն մէկ հատին համար առաքման առանձին թուղթ կը պատրաստուի։

Յօդ. ԺԱ.— Իւրաքանչիւր քօլի-փոսթալի և առաքման թուղթի վրայ ղրկող նամակատան անունը և առաքմանց աստմարին թիւը կը նշանակուի։ Ատոր համար պիտակ (էթիքէթ) կը գործածուի։ Ամէն մէկ քօլի-փոսթալի տարան (տարա) ու ծանրութիւնը կրամի հաշուով կը նշանակուին պիտակին և առաքման թուղթին մասնաւոր տեղին վրայ։

(Շարունակելի)

ԿՕՇԻԿՆԵՐ
ՄՈՒՇՏԱԿՆԵՐ
ԿԱՂԱՆԴՋԷՔՆԵՐ
ՎԵՐԱՐԿՈՒՆԵՐ
ԿՐՆԱՔ
ԱՄԷՆ ՏԵՂԷ ԱՒԵԼԻ ԱԺԱՆ ԳՆԵԼ
ԹԻՐԻՆԿ
ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ
ՂԱԼԱԹԻԱ

ԻԼԱՆ
Շէհր Էմանէթինտէն

Տէվփիրը պէլէտիէ թանզիֆաթ հայվանաթը իչուն պիր սէնէլէ մուգթեզի 500,000 գըյէի ճէլպիսէ գատար որքանըն պէհէր գըյէսի 33 բարա 90 սանթիմէ թալիպի իւզէրինտէ օլուպ չէհրը հալը բուլմինին սէքիզինճի ճումաա իրթեսի կիւնիւ իհալէի էվվէլիէ վէ օնընճը կիւնիւտէ իհալէի գաթիէսի իճրա օլունաճաղընտան թէնզիլի իւէ թալիպ օլանլարըն Շէհր Էմանէթի մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունըր։

Ֆի 3 քեան. էվ. 323   3—2

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐԸ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՄԷՋ

Ս. Պատրիարք Հայրը, այսօր կէսօրին, ընկերակցութեամբ Հոգաբարձութեան ատենապետ և գործօն անդամներէն՝ Ցառուբիւն էֆ. Ասլանեանի, այցելեց Ազգ. Հիւանդանոց։ Ն. Սրբազնութիւն որ միշտ բարենպատակ հաստատութեանց տուած իր այցելութիւններովը մօտէն տեղեկութիւններ կ'առնէ անոնց մատակարարական վիճակին վրայ և այդ առթիւ կարեւորը կը տնօրինէ, այս անգամ ալ դարձեալ, ինչպէս միշտ, պէտք տեսած է այցելել Հիւանդանոցը որ այսօրերս նիւթական անձուկ վիճակի մը մէջ կը գտնուի։ Ս. Պատրիարք Հայրը և Ասլանեան էֆ. ընկերակցութեամբ Տնօրէն Համամճեան էֆ.ի այցելեցին հաստատութեան բոլոր շէնքերը, քննեցին հիւանդներուն և պատսպարեալներուն վիճակը։ Մասնաւորաբար երկար խորհրդակցութեանց առարկայ եղաւ մատակարարական վիճակը, որ վերահաս ձմրան առթիւ ա՛լ աւելի չնչուած հանգամանք մը և տխպաղակունութիւն մը առած է։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐԸ երէկ դատական գործոց պաշտօնատունը երթալով, տեսակցութիւն մը ունեցաւ Արդարութեան գործոց Նախարար Բարձր. Ապտիւրրահման փաշայի հետ։

ԴՊՐԵՎԱՆՔԻՆ պէտքերուն յատկացուելու համար Ս. Պատրիարք Հայրը երէկ 40 ոսկի ղրկեց Արմաշ՝ Ներքին տեսուչ Տ. Մեսրոպ վրդ. Նարոյեանի։

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԸ իր վերջին նիստին մէջ ուշադրութեան առաւ Մշոյ ազգ. վարժարաններու ուսուցիչներուն մէկ խնդրագիրը, որով անոնք ձմրան խստութիւններուն առթիւ նպաստ կը խնդրէին։ Ժողովը որոշեց այդ մասին կարեւորը տնօրինել։ Նոյնպէս Ժողովը ուշադրութեան առաւ Տիարպէքիրէն Պատրիարքարան հասած նամակներ, որոնք եւս վերահաս ձմրան առթիւ նպաստ կը խնդրէին։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ պատուիրակներուն խնդրանքին վրայ ասկէ առաջ Ազգ. Պատրիարքարանէն Երուսաղէմ ղրկուած էին Ս. Յակոբեանց վանքին 14 տարուան հաշիւները, որոնք միաբաններու կողմէ քննուելէ և ստորագրուելէ ետքը, վերադարձուած են Պատրիարքարան։

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՍ ազգ. վարժարաններու յարաբերական խնդրոց քննութեան առթիւ կազմուած Յանձնախումբը իր երկրորդ տեղեկագիրը մատուցած էր Խառն Ժողովին, որ ուշադրութեան առնելով որոշեց այդ մասին կարեւոր տնօրինութիւնները ընել։ Այս առթիւ որոշուեցաւ որ ասկէ վերջ ուսուցչական ասպարէզը մտնել փափաքողներուն միայն ուսման մէջ ունեցած հմտութիւնը նկատողութեան չառնուի, այլ նաեւ մեծ ուշադրութեան առարկայ ըլլայ անոնց անցեալ և ներկայ վարքն ու բարքը։ Իսկ տրուելիք վկայականները Ուսումն. Խորհուրդէն վաւերացուելէ առաջ վարչութեան բովէն եւս պիտի անցնին։

ՄԱՐԶՈՒԱՆԻ Զարխափան Ս. Աստուածածնի վանքին ներքին տեսուչ Տ. Գարեգին քահանայ Սվազլեանի ծաղկեայ փիլոն կրելու արտօնութիւն շնորհեց Ս. Պատրիարք Հայրը, և յանձնարարեց կրօն. դիւանին գրել հարկ եղած կոնդակը։

⁂ Քղիի Նախկին առաջնորդական տեղապահ Տ. Երուանդ վրդ. պիտի խնդրէ Ս. Պատրիարք Հօրմէն, որ տեղւոյն Տ. Բագարատ քհյ. Խաբութլեանի ծաղկեայ փիլոն կրելու արտօնութիւն շնորհէ, ի քաջալերութիւն անոր բարւոք պաշտօնավարութեան։

ՄԱՆՉԷՍԹՐԷՆ բարեսէր ազգային մը Գատըգիւղի Ս. Թագաւոր եկեղեցիին աւագ սեղանին յատուկ 5 երկոտասանեակ մեծ մոմեր ղրկած է։ Թաղ. Խորհուրդը շնորհակալութեան գիր մը գրեց յիշեալ բարեսէր նուիրատուին, որ արդէն զանազան առիթներով կը նպաստէ նոյն եկեղեցիին։

ԿԻԼԻԿԻՈՅ Ս. Կաթողիկոսը, որ իր թեմական այցելութենէն իր Աթոռը վերադարձաւ, որոշած է Կիլիկիոյ հանգուցեալ Մկրտիչ Կաթողիկոսի շինել տուած Ղամիշլի ըսուած սենեակները 300 ոսկի ծախքով վերանորոգել և դպրոցի վերածել ու արդի վարժարանի ալ յատկացնել Կաթողիկոսարանի։

ԽՈՒԱԶԱՑԸ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԷՋ.— Մայր եկեղեցւոյ Դպրաց դասը թէեւ որոշած էր տօնական օրերը միայն եռաձայն երգել, բայց Նկմալեան եռաձայն պատարագին ժողովուրդէն գտած ջերմ ընդունելութենէն քաջալերուած և ժողովրդեան այս փափաքին գոհացում տալու համար, որոշեց այս կիրակի (9 դեկտ.) երգեցողութիւնները եռաձայն երգել Մայր եկեղեցւոյ մէջ։ Այս առթիւ յատուկ հրաւիրմամբ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ Բէօթթաչեա-Աֆ. Գարահիսարի առաջն. տեղապահ Տ. Երուանդ Ծ. վրդ. Փէրտահճեան։ Երգեհոնը պիտի նուագէ Սահիան էֆ. Բաբէյեան։ Ս. Պատարագը պիտի սկսի ժամը 4½ին։ Դպրաց դասը յառաջիկայ կիրակի եւս (16 դեկտ.) յատուկ հրաւիրմամբ Մաքրիգիւղի Ս. Աստուածածին եկեղեցիին մէջ պիտի երգէ Նկմալեանի եռաձայն պատարագը, առաջնորդութեամբ երաժշտապետ Մէհտերեան էֆ.ի։

—Դպրաց դասու Տնօրէն Խորհուրդը 30 հոգիէ բաղկացեալ նորեկ դպիրներու մէկ ցանկը Ս. Պատրիարք Հօր մատոյց, խնդրելով որ օրինական արձանագրութիւնը կատարուելէ վերջ, դպրութեան չորս աստիճանները շնորհուին։

ԳԱԶԸԳԻՒՂԻ Աբամեան վարժարանի Տիկնանց Խնամակալութիւնը կը փութայ տեղեկացնել յարգոյ հասարակութեան թէ ուսանողուհիներուն պատրաստած ձեռագործները ի վաճառ հանուած են և կը հրաւիրէ կրթասէր թաղեցիները, չորեքշաբթի կէս օրէ առաջ և ուրբաթ կէս օրէ յետոյ վարժարան, խնդրելով որ իրենց ընտրութիւնն ընելով քաջալերեն ուսանողուհիները և նիւթապէս օժանդակեն ձեռական աշխատութեանը արդիւնաւոր մշակման։

ՔՈՐԱՑԻ անգլիական աղջկանց Հայ Սքուլ վարժարանին մրցանակաբաշխութեան հանդէսը տեղի ունեցաւ երէկ նոյն վարժարանին սրահին մէջ, որ այս առթիւ շքեղապէս զարդարուած և լեցուած էր ամէն ազգէ ուսանողուհիներու ծնողքէն և պարագաներէն բաղկացած ընտրեալ բազմութիւնով մը։ Հանդէսին կը նախագահէր անգլիական դեսպան Սըր Նիքոլաս Օ'Քօնօր։ Ներկայ էր նաեւ վարժարանին համակրելի տեսչուհին՝ Միս Կրին։ Զանազան երգերէ և ճառախօսութիւններէ յետոյ, Վսեմ. դեսպանին և ներկայ ծանօթ անձնաւորութիւններուն ձեռքով բաշխուեցան մրցանակները։ Անգլիական այս բարձրագոյն վարժարանը յաճախող հայ օրիորդները գրեթէ ամէնքն ալ մրցանակներու արժանացան և ոմանք նոյն իսկ առաջին մրցանակներ առացան, ինչ որ բնականաբար պատուաբեր պարագայ մըն է հայ ուսանողութեան համար։ Ընդհանուր ծափահարութեանց մէջ 4 մրցանակ առաւ Ս. Պատրիարք Հօր ուշիմ ու սրամիտ քեռորդին՝ Օր. Արաքսի տէր Ներսէսեան, որ այս առթիւ ընդունեց նաեւ ներկաներուն շնորհաւորութիւնները. քանի որ 4 մրցանակ մէկէն ստանալը բացառիկ ընդունակութիւն և աշխատասիրութիւն մը կը յատկանշէր։ Արդէն ամէն տարի Օր. Արաքսի իր ջանասիրութեամբ կ'արժանանար մրցանակներու։ Վսեմ. դեսպանը մրցանակները յանձնելով Օր. Արաքսիին ըսաւ ժպտելով. «Ես կեանքիս մէջ չորս մրցանակ մէկէն չեմ առած, դուն ինչպէս յաջողեցար»։

ԴՈՒՄԴԱՊՈՒՆ չորս միացեալ թաղերու Աղքատախնամի Տնօրէն Խորհուրդը շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ հետեւեալ նուիրատուութիւնները, որոնք եղած են ի նպաստ նոյն թաղին աղքատ հիւանդներուն.— Այրի Տիկին Ճանիկ Քէշիշեան՝ իր ողբացեալ ամուսնոյն մահուան եօթներորդ տարելիցին առթիւ 60 ղրշ., Պ. Խանդօ Բաբաթորուլօ 30, Ն.Թ.՝ Շահէն էֆ. Շահինեանի ձեռամբ 20, Պետրոս էֆ. Բարսեղեան՝ հոգեհանգստեան առթիւ 20, Սարիմ էֆ. Կարապետեան 8, Վաղարշ էֆ. Գաբրիելեան 8, Կարապետ էֆ. Տօնիկեան 5, Իսկ Յակոբ էֆ. Պզշաճեան՝ Աղքատախնամիս անուամբ 1000 օրինակ տպել դրամգիր։

Ի դիմաց Տնօրէն Խորհրդոյ

Ատենադպիր — Ատենապետ
Վ. ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ — ԵՂԻԱԶԱՐ ՔՀ. Տ. ԲՐԹՂՄԱԵԱՆ

ԾԱՂԻԿ տղոց և դպրոցականներու հանդէսին 30րդ թիւը հրապարակ ելաւ հետեւեալ ճոխ և շահեկան բովանդակութեամբ ու պատկերներով.— Մեր աւագին լուսաւորիչները՝ Մանուկեան բարեկամ Վ. ; — Իշուն վրայ (պատկերով)՝ Ալէքս. Փանոսեան ; — Նետուած քարերը՝ Առուլիս ; — Ժամանակը թանկագին է՝ Վ. Մ. Խաչիկեան ; — Թիթեռնիկի մը և ղատկաձիրի մը արկածները՝ Ալփոնս Տօտէ ; — Փշուրներ՝ մեծ մարդոց կեանքէն՝ Ծաղկասէր ; — Մ'ըլ տղուն մեծ նախուսութիւնը՝ Եր. Վարդիկեան ; — Ուրիշ աղէկը ինչպէս կը բարեւեն ; — Հնազանդ և անհնազանդ տղուն ; — Պզտիկ աղջկան մը մահը ; — Համելուկ եայլին. «Ծաղիկ»ի անցած շաբթուան թիւին համելուկին մրցանակները շահեցան Բերայի Եսաեան վարժարանէն Օր. Ալիս Գանձեան և Պէշիկթաշի ազգ. վարժարանէն Օր. Նուարդ Բարոնեան։

ԹԱՏՐՈՆ

ՕՍՄ. ՆՈՐ ԿԱՏԱԿԵՐԳԱԿ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲԸ ԲԵՐԱՅԻ ՄԷՋ

Այս գիշեր՝ Ահմէտ Ֆէհիմ էֆ.ի նորակազմ կատակերգակ թատերախումբը ժամը ճիշդ 4ին պիտի ներկայացնէ Բերա՝ Վարիէթէ թատրոնին մէջ

Առաջին անգամ ըլլալով

ՓԻՆԱԼ ՓՈՂՈՑԸ

կատակախաղ 3 վարագոյր

ԱԼԷՔՍ. ՊԻՍՍՕՆԻ

Ներկայացումը պիտի սկսի մէկ վարագոյրնոց զաւեշտով մը։

Խնդալու, կուշտ ու կուռ խնդալու համար, այս իրիկուն Վարիէթէ դիմեցէք ո՛վ թատերասէր Բերացիներ, ուր Ահմէտ Ֆէհիմ էֆ. և իր խումբը առաջին անգամ ըլլալով պիտի ներկայացնեն՝ ՓԻՆԱԼ ՓՈՂՈՑԸ անուն վօտվիլը։

Գիները սովորական.

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերէն, դեկտ. 18)

ՃԱՊՈՆ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

ՎԻԷՆՆԱ, 17 դեկտ.— Ամերիկեան նաւատորմը ծովակալ Իվէնսի հրամանատարութեամբ երէկ մեկնեցաւ ամերիկեան ջուրերէն Հօրն հրուանդանին քովէն անցնելով Խաղաղական երթալու համար։ Ամերիկեան Նաւատորմին ուղեւորութեան համար 50 միլիոն ֆրանքէն աւելի ծախք մը պիտի ըլլայ։ Այս ուղեւորութեան նպատակն է ամերիկեան ծովային ոյժը հաստատել Խաղաղական ովկէանոսի և Ծայր. Արեւելեան ջուրերուն մէջ, ուր Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը արդէն Փիլիպպեան կղզիներուն մէջ ո՛չ միայն առեւտրական այլ ծովային ռազմագիտական և համաշխարհիկ քաղաքականութեան տեսակէտով շատ մեծարժէք յենարան մը ունի։

Ամերիկեան ծովային ոյժերու մեծ մասը Ատլանտեանէն Խաղաղական ղրկելը մեծ կարեւորութիւն ունի Ծ. Արեւելքի մէջ գաղթավայրեր ունեցող ամէն եւրոպական տէրութեանց համար, ինչպէս են Հոլանտա, Անգլիա, Գերմանիա, Ֆրանսա, Սպանիա և Ռուսիա։ Բայց ամերիկեան նաւատորմին այս շարժումը ամէնէն աւելի զգալի է Ճափոնի համար, որ ոչ միայն իր նորատաց գաղթավայրերն այլ նոյն իսկ իր երկիրը պաշտպանելու պէտք ունի Ծայր. Արեւելեան ջուրերուն մէջ։

Այնպիսի վայրկեանի մը մէջ, ուր ամերիկեան մարտանաւերը շարժման մէջ կը դրուին և Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը իր նաւատորմը ընդարձակելու և նոր զրահաւորներ աւելցնելու ծրագիրներ կը պատրաստէ, Ճափոն իր ցամաքային և ծովային ոյժերուն մեծ մասը զեղչել կ'որոշէ. ասիկա ո՛չ միայն քաղաքական տեսակէտով իր խելացութեան եւ չափաւորութեան, այլ իր խաղաղասիրութեան մէկ մեծ ապացոյցը կուտայ, վասն զի ամերիկեան մամուլը զանազան առիթներով գիտել տուաւ թէ ամերիկեան նաւատորմին Ատլանտեանէն Խաղաղական ղրկուելուն նպատակը ահաբեկելու համար է Ճափոնը, որ Նիւ Եորքի ու Ուաշինկթընի զանազան շրջանակներու կարծիքով, Փիլիպպեան կղզիները ձեռք ձգելու կը ջանայ անձկանօք։ Նոյն իսկ կ'երեւայ թէ երէկ Վիրճինեան ծովեզերքին վրայ տեղի ունեցած նաւահանգէստին առեն հակաճափոն արտայայտութիւններ ալ եղած են։

ՃԱՊՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԻ ԵՒ ՆԱՒԱՏՈՐՄԻ ԵԼՄՏԱՑՈՅՑԻՆ ԿՐՃԱՏՈՒՄԸ

ԹՕՔԻՕ, 17 դեկտ.— Կիրակի օրը նախարարները արտասովոր նիստ գումարեցին, և տրուած որոշումները երէկ պետական Խորհուրդին ներկայացուեցան։ Նախարարաց այդ Խորհուրդին մէջ որոշումներ տրուած են, կարեւոր կրճատումներ ընել սպառազինութեանց վրայ, ինչ որ անգամ մը եւս կը հաստատէ Ճափոնի խաղաղասէր քաղաքականութիւնը։ Ցառաջիկայ տարիէն սկսեալ, վեց տարի շարունակ տարեկան քսան միլիոն եէն պիտի կրճատուի բանակի ելմտացոյցէն և հինգ միլիոն ալ պիտի զեղչուի նաւատորմի ելմտացոյցէն։ Ասկէ զատ վեց տարուան համար 53 միլիոն եւս պիտի զեղչուի։ Ճափոնի այս խաղաղասէր քաղաքականութիւնը եւրոպական տէրութեանց հետ համաձայնութեանց հետեւանք կը համարուի։ Նախարարներն ու պետական ատեանին որոշած են իրենց բովանդակ ուշադրութիւնը տէրութեան ելմտական վիճակը ամուր կռուանի մը վրայ հաստատելուն նուիրել։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐԸ

ԱԹԷՆՔ, 17 դեկտ.— Քօրֆուէն հասած լուրերու նայելով, Վիլհէլմ կայսրը մարտ 15ին բազմաթիւ հետեւորդներով Քօրֆու պիտի գայ Աքիլէոնի դղեակին մէջ բնակելու։ Երկու շոգենաւեր Համպուրկէն Քօրֆու բերած են այդ դղեակին համար պէտք եղած կահ կարասիքը։ Ներկիոս թագաւորը պիտի ընդունի կայսրը Քօրֆու ցամաք ելած ատեն։

ԻՏԱԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ ԵՒ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԳԱՂԱՓԱՐԸ

ՀՌՈՄ, 17 դեկտ.— Վիքթօր Էմմանուէլ թագաւորը հետեւեալ հեռագիրը ղրկեց Լըրնէօն Թէօտոր Մոնէդայի, որ հեռագրաւ տեղեկութիւն տուած էր թէ Նոպէլի խաղաղութեան մրցանակն ընդունած է. —«Սրտանց կը շնորհաւորեմ զձեզ այն բարձր գնահատման համար որուն արժանացաք. և շնորհակալ ըլլալով հանդերձ ձեր ինձ ուղղած սիրալիր բառերուն համար, այս բարեպատեհ առթիւ վերջանին կը յայտնեմ ձեզ իմ ջերմ մաղթանքներս խաղաղութեան յաղթանակին համար, որուն նուիրած էք ձեր յաջողաբեր ջանքերը»։

ՑՈՒՐՏԸ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ

ԼԻՎԸՊՈՒԼ, 17 դեկտ.— Բովանդակ Անգլիոյ մէջ սաստիկ ցուրտ կը տիրէ։ Լէմպէրկի մէջ այս առաւ. երկու հոգի սառած գտնուեցան, որոնք հիւանդանոց փոխադրուեցան։ Ցրեկն ալ շատերու ականջներն ու ձեռքերը սառեցան։ Բօդոլօչինեայի և Ցպարայի մէջ ցուրտը 23 աստիճան է զէրօյէն վար։

ԱՐՄՏԻՔԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ՎԻԷՆՆԱ, 17 դեկտ.— Երէկ արմտիքի հրապարակը շատ անհանդարտ էր, որովհետեւ Արժանթինի արմտիքի հունձքի մասին շատ աննպաստ լուրեր տարածուած էին։ Այսօր եւրոպական գլխաւոր հրապարակներու վրայ արմտիքի գիները կրկին իրենց սովորական ընթացքը առին։ Թէև ամերիկեան հրապարակը դեռ Արժանթինի հունձքին աննպաստ վիճակին ազդեցութեան տակ է և արմտիքի գինը բարձր, սակայն եւրոպական հրապարակները հանդարտ են։ Արժանթինէն մանրամասն լուրեր չկան և մինչեւ այժմ տարածուած աննպաստ լուրերն ալ աւելի արդիւնք էին այն երկիւղին թէ օդերը աննպաստ պիտի ըլլան Արժանթինի հունձքին, քան թէ հունձքերուն գէշ վիճակին։ Այս պատճառով Լոնտոնի եւ Պերլինի հրապարակները արմտիքի երեկուան բարձր գիները պահեցին, առանց կրկին բարձրանալու։ Հաւանաբար արմտիքի գիները այն ատեն միայն հաստատուն հանգամանք պիտի առնեն, երբ Արժանթինի արմտիքի հունձքի մասին ստոյգ ու մանրամասն տեղեկութիւններ հաղորդուին։ Պերլինի և Բէշթայի մէջ արմտիքի գիները բարձր բռնուած են, որովհետեւ Ռուսիայէն խիստ ձմեռուան և հետեւաբար գալ տարուան հունձքի մասին աննպաստ լուրեր եկան։ Կը վախցուի որ արմտիքի սերմերը ցուրտէն վնասուին եւ ձիւնով չծածկուած և գալ տարուան հունձքը աննպաստ ըլլայ այս պատճառով։ Արմտիքի այժմեան գիներուն վրայ մեծ ազդեցութիւն պիտի ունենայ գալ տարուան հունձքին բարեյաջող կամ աննպաստ վիճակը։

ԴՐԱՄԻ ՍՂՈՒԹԻՒՆԸ

ՎԻԷՆՆԱ, 17 դեկտեմբեր.— Քօբէնհակէն կը հեռագրեն թէ Տանըմարքայի ազգ. Պանքան իր զեղչի սակը 7 %էն 8 %ի բարձրացուցած է և աւանդի սակն ալ 7½ %էն 8½ %ի։ Եւրոպայի մէջ և ոչ մէկ պանքայի զեղչի սակերը այսչափ բարձր են։ Ստոքհոլմի Պետական Պանքան ալ վերջերս բարձրացուց իր զեղչի սակը։ Ռումանիոյ Ազգ. Պանքային զեղչի սակն ալ 8 % է։ Ստոքհոլմի և Քօբէնհակի մէջ զեղչի սակերուն բարձրացումը կը ցուցնէ թէ դրամի սղութիւնը ամբողջ աշխարհի վրայ տարածուած է, նոյն իսկ Սքանտինաւեան այդ հեռաւոր երկիրներուն մէջ։

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ
ՄԻԱԿ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՄԻԶՕՐԻ ՀՈՒՋԱԿԱՒՈՐ ՍԱՆԴԱԼՈՎ
SANTAL MIDY
ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ
Անմիջապէս կը կենէ տոքանքները, վէրքերը, հեշտաբորբոքումները. 48 ժամուան մէջ կը բուժէ հոսումները. յայտ ապացոյցն է միզանցքի հիւանդութեանց մէջ, միզանցքաբորբոքման, արիւնամիզութեան, առանց պատճառելու զոր առաջ կը բերեն անպուտ և ուրիշ գեղերու հետ խառն սանդալները։
Ամէն քաքիւլ ՄԻՏԻ անունը կը կրէ։
Ամէն դեղարաններ
A.
Գործակատար՝ Ժ. Պ. Տալէճիօ, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 19 դեկտ.— Սակարանին մէջ հրապարակը շատ հաստատուն է և մեծ լաւատեսութիւն կը տիրէ։ Հրապարակը ազատած կ'երեւայ արտաքին ազդեցութիւններէ։ Ֆրանսական Ռանդը նորէն 15 սանդիմ վրայ գնելով 95.47 եղաւ. օտար արժեթուղթերուն ալ ամէնէն բարձր գիները հաստատուն հանգամանք մը կը ստանան։ Պանքաներու բաժնեթուղթերը կ'օգտուին ընդհանուր լաւ հակումէն։ Քրէտի Լիոնէն 1174ի բարձրացաւ։ Լոնտոնի վրայ չէքը՝ 25.21։ Օսմ. արժեթուղթերու գիները լաւ վիճակի մէջ են. Օսմ. Միացեալը 93.30 է։ Էրէյլիի ածխահանքի բաժնեթուղթերը՝ 330 և Օտոմանի Պանքը 258։ Ռիօ Թինթօ 1651ի բարձրացած է, վասն զի պղինձը 60ի եղած է։ Պոլիս Դարաայտըն 422 բացուելով, 428 փակուեցաւ։ Անգլիական կապար 14.10էն 15 և սպանիական՝ 14։ Լոնտոնի Սակարանին մէջ բաւական գործունէութիւն կը տիրէ։ Դրամական կացութիւնը կը շարունակէ բարւոքիլ, սակայն հիւսիսային ու հարաւային Ամերիկաներուն համար միշտ դրամի խնդրանք կայ։ Ամերիկեան արժեթուղթերու գիները լաւ են՝ Նիւ-Եորքէն առնուած լուրերու վրայ։ Լոնտոնի մէջ անհատական պանքաներուն տոկոսը հարիւրին վեց է։ Հարաւային Ափրիկէի հանքային արժեթուղթերու գիները աւելի տկար են։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ֆինենշըլ Նիւզ կ'ըսէ թէ դրամական ներկայ կացութիւնը թոյլ չի տար որ յանուարի կէսէն առաջ զեղչուի Անգլիոյ Պանքային պաշտօնական դրամի սակը։

ՓԱՐԻԶ.— Օտոման Պանքի բաժնեթուղթերուն 40 ֆր.ի բարձրացումը, որ մէկ քանի օրուան մէջ տեղի ունեցաւ, արդիւնք է այն մասնակցութեան զոր ունի ելեկտրական ձեռնարկի մը համար, որ մեծ արդիւնքներ պիտի ունենայ։

—Այսօր տեղի ունեցաւ Պ. Մօրիս Տօնէի ընդունելութեան արարողութիւնը ֆրանսական Ակադեմիին մէջ. ահագին բազմութիւն մը հաւաքուած էր։ Ներկայ էին Բարիզի բոլոր մեծ դերասանները։ Նոր ակադեմականին ճառը, զոր սքանչելի կերպով կարդաց, ահագին տպաւորութիւն մը գործեց։ Պ. Պուաժէ պատասխանեց։

ՊԵՐԼԻՆ.— Պերլինէր Թակպլադ կ'ըսէ թէ գանձային պաշտօնարանը Գերմանիոյ դաշնակցային Խորհուրդին ներկայացուցեր է ալքօլի մենավաճառին օրինագիծը։

ՎԻԷՆՆԱ.— Ֆրանց Յօզէֆ կայսրը, այսօր, ընդունեց Բարմի Պուրպան իշխանը։

ՍԷԶԱՐ ՄԱԴԴԷԻ դրութեան կիրառումը ԱԹԷՆՔԻ ԿԱՃԱՌԻՆ աղեկալթու գործածութեամբը, որոնք կազմախօսական ու առողջապահական կանոններու համաձայն շինուած են, հիւանդներու անհանգստութիւնը իսկոյն կ'անհետանայ։

Աղեթափութեան ենթակայ եղողները նոյն ճիւղին մէջ կը քննէ ՏՕՔԹ. ՎԱՍՏՐԱՎԵԼԼԻՍ։ Հիւանդները ամէն օր առանց վարձքի կը դարմանուին։ Աւելի տեղեկութիւն առնել ուզողները պէտք է այն ճիւղին դիմեն։   50—21

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

Շիրքէթի Խայրիէ վաբօրլարը իչուն լուզումը օլան 2000 քիլօ սօն եաղընըն պիլմիւնագասա մուպաեասը մուգարրէր օլտուղընտան վէ իհալէի գաթիէսի ատիի մահը հալը բուլմինին օնիքինճի չէհարշէնպիհ կիւնիւ իճրա գըլընաճաղընտան թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզքիւրտէ գատար չէհարշէնպիհ վէ ճումաա իրթեսի կիւնլէրի սաաթ սէքիզտէն օնա գատար Շիրքէթի մէզքիւրէ մէճլիսիի իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունըր։

Ֆի 3 քեան. էվ. 323   6—3

* *

Շիրքէթի Խայրիէնին 18 նումէրօլը վաբօրը մաքինա վէ գազանը մէվճուտ օլտըղը հալտէ սէնէի հալիէ քեանունի էվվէլի կաեէսինէ գատար պիլմիւզայէտէ ֆիրուխթը թէգարրիւր իտիլմիշինէն թալիպ օլանլարըն վէ տահա զիյատէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին ճումաա իրթեսի վէ չէհարշէնպիհ կիւնլէրի Շիրքէթի մէզքիւրէ իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունըր։

Ֆի 1 քեան. էվ. 323   10—2

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ՑՈՐԵՆ			Փարա
Առաջին ճերմակ	օխան		51 -52
Երկրորդ	»	»	49 -50
Խառն		»	48 -
Զավտարըը		»	47 -
Կարծր առաջին		»	52 -54
» միջին		»	49 -50
» խառն		»	47 -48
ԱԼԻՒՐ			Ղրշ.
Տեղական գըրմա	Ա. Պարկ		100 -101
»	Բ.	»	97 -98

Այսօր 2 վակոն Անատօլըի ցորեն ժամանեց.

ԹԵՖ

Օխան 23½ փարա

ԴԱՐԻ		
Դանուբ	քիլէն	18 -19½
Ռումէլի և Մէրսին		17½-18½

ՑՈՐԵՆԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

20 Դեկտեմբեր

Նիւ-Եորք	պատրաստ		102 .
»	մարտի համար		.
» 1908	մայիսի	»	109½.
»	հուլտ.ի	»	.
» 907	դեկտ.ի	»	102⅞.
Լիվըրբուլ	պատրաստ		8.2⅜
»	յուլիսի	»	.
»	դեկտ.ի	»	.
»	մայիսի	»	8.1⅞
Չիգակօ	պատրաստ		.
»	հուլտ.ի	»	.
»	դեկտ.ի	»	.
Մարսիլիա	պատրաստ		.

ԱՂԵԹԱՓՈՒԹԻՒՆ
„ԳԱՍԸԳ ԵԱՐԸՂԸ"
Կը դարմանուի, առանց պէտք մնալու Աքենի Կանաչին ճիւղին մէջ վիրաբուժական գործողութեան։
Այդ ճիւղը կը գտնուի
268 Բերա, Կալաթա-Սէրայի դիմաց, Թիւ փողոցին վերի յարկը։ 268
Իտալիոյ նշանաւոր բժիշկներէն ՏՕՔԹ.

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 6|19 Դեկտեմբեր

Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4 %, Փ. Կ.	Օ. Ո.	102 —
Ամէնէն բարձր գին	»	102 02
Ամէնէն վար գին	»	101 39
Ռումէլի Երկաթուղի գոյ	Ֆր.	162 —
Ամէնէն բարձր գին	»	162 37
Ամէնէն վար գին	»	162 —

ԲԱՑՈՒՄ 7|20 Դեկտեմբեր

Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4 %, Փ. Կ.	Օ. Ո.	102 04½
» » » ժամը 5ին Փ. Կ.	»	102 05
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	162 —
» » ժամը 5ին	»	162 —
Փարաք Կ. Պոլսոյ	»	424 —
Անատ. Երկթ. Պարտք. Ա.սերի	»	505 —
» » » Բ.սերի	»	502 —
» » բաժնեթուղթ	Օ. Ո.	15 87
Շիրքէթի Խայրիէ	»	44 —
Շիրքէթի Խայրիէի Համմալ	»	4 45
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	»	4 15
Օսմ. Ծխախոտ		18 30
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		9 20
» ժուիսանս		4 97½
» պարտաթուղթ		463 —
Թիւնէլ	Ֆր.	43 —
Տէրքոսի Ջուրի Ընկ.		322 —
Պոլիս Փորտ Ալյանս		427 —
Միտիլլի պանքա	Օ. Ո.	5 12½
Սալօնիքի պանքա		137 —
Փարաքս սամանաշնորհեալ		34 —
» սովորական		28 —
Փարաք Իզմիր		592 —
Լաքինա	Ֆր.	59 —
Զարթըրս	»	22 50

ՍԹԻԼԱՆՑ

Օսմ. Միացեալ 1 օրուան	Օ. Ո.	1 50
» » 8 »		4 —
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	— —
Փոխ. Հրապարակ Օսմ. Պանքայի 6½ %		

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոնի վրայ չէք	Ղրուշ	110 25
Բարիզի » »	Ֆրանք	22 78
Վիէննայի » »	Քուրոն	21 85
Պերլինի » »	Մարք	18 55

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Անգլիական ոսկի	Ղրշ.	110 02
Ֆրանսական »	»	87 10
Բօլ Էմբէրիալ	»	91 10
Մեճիտի տարբերութիւն	»	108 05
Արծաթ մանրուք	»	105 10
Մեթալիք	»	99 20
Ռուսի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8 70

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 19 Դեկտ.

Միացեալ Օսմ. պարտք.) բաց.	Ա. Ո.	93 20
) գոց.	»	93 30
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	165 —
Թիւնէլ	»	44 50
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	686 —
Ռեժիի բաժնեթուղթ	»	428 —
Պոլիս Փորտ Ալյանս	»	428 —
Օսմ. մաքսատուն	»	497 —
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	95 47
Քրէտի Լիոնէ	»	1174 —
Ռուսական 5 %	»	94 70
Իտալական Ռանթ	»	103 60
Սպանիական արտաքին	»	93 22
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 280
Դրամազեղչ Ֆրանս. Պանքայի	»	4 —

ԼՈՆՏՈՆ, 19 Դեկտ.

Միացեալ Օսմ. պարտք) բաց.	Ա. Ո.	92 50
) գոց.	»	92 75
Օսմանեան Կայս. Պանքա	»	17 50
Անգլիական քոնսոլիտէ Փ. Կ.	»	82 81
Հելլենական 5 % 1881	»	47 —
Զարթըրս	»	0 85
Պուլկարական փոխառ. 1892	»	102 50
Ռանտ Մայնս Փ, Կ.	»	5 12
Փոխանակագիր Բարիզի վրայ	»	25 50
Դրամազեղչ	»	7 —

ՊԵՐԼԻՆ, 19 Դեկտ.

Օսմ. միացեալ		93 90
Ռուսական 4 % 1902	Մարք	— —
Ռումէլի երկաթուղի	»	140 70
Փոխ. Լոնտոնի վրայ չէք	»	20 220
Դրամազեղչ	»	6 —

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

ՊԷՅՔԸՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

370, ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ԴԻՄԱՑ, 370

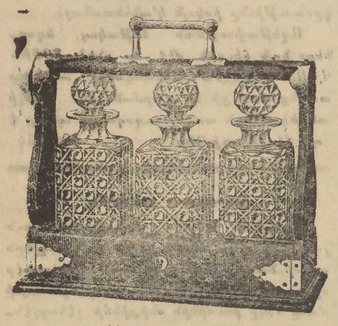
Էմպելիներու մնուշկներ և սպասներ

Կերակուրի սպասներ

Ափսէ, անգլիական արծաթապատ մետաղէ, փորագրուած

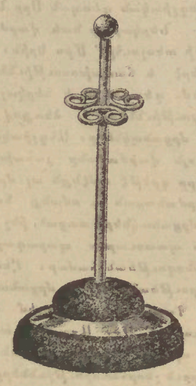
Արծաթէ օղակներ

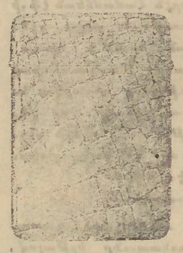
Բորթ-քառթ, բոռթ-սիկառէթ և բորթ-ալիումէթ, արծաթէ

Դղմակներ և ջուրի շիշեր՝ զանազան ձեւերով

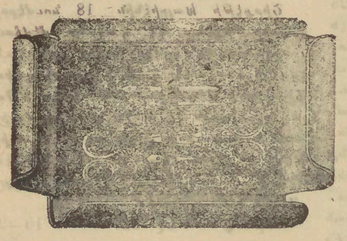
Եղնգամկրատ (ոնկլիէ) արծաթէ

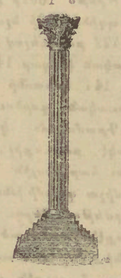
Ջեռուցիչ՝ արծաթէ

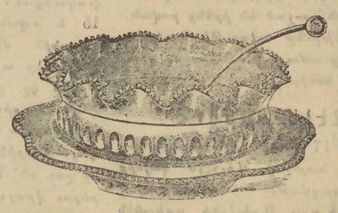
Թանամաններ՝ յղկուն բիւրեղէ, արծաթէ մօնթիւրով

Սեղանի բորթ-քառթ՝ արծաթէ, զանազան ձեւերով

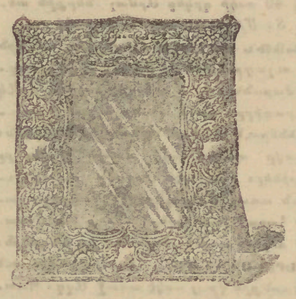
Արծաթէ շրջանակներ

Արդուզարդի առարկաներ, արծաթէ

Սպասատուփեր, դգալներ և պատառաքաղներ՝ արծաթէ

Թաղար ծածկելու զարդարուն թաւղեր

Ջեռուցիչ, արծաթապատ մետաղէ

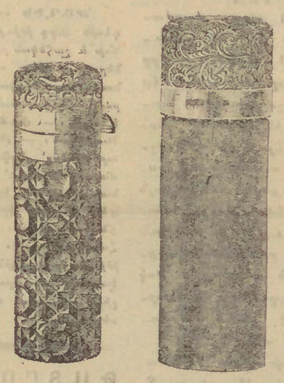
Բիժ. աղերու սրուակներ

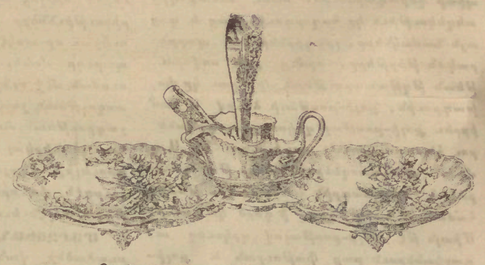
Բորթ-պիսքիւ, թէյի սպասներու համար

Մազի վրձին, արծաթէ

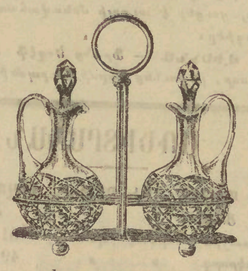
Իւղամաններ

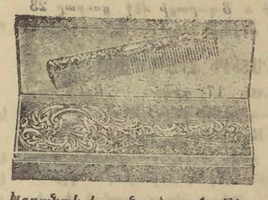
Խզոնակ և սանար՝ արծաթէ

Հայելիներ՝ արծաթապատ

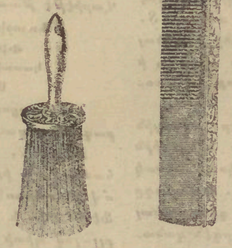
Սանարներ և ջրաներկի վրձիններ՝ արծաթէ

Մկրատ

Բիւրեղէ սրուակներ, արծաթէ մօնթիւրով

Կօշկագոյց (շօս-բիէ), կոճակաձիգ (թիր-պուքօն), ձեռնոցաձիգ (ուվր-կան) արծաթէ

Մոխրամաններ՝ արծաթէ

Զարձաթիչներ

Թէյի սպասներ՝ արծաթէ

Արծաթէ ծաղկանոթներ

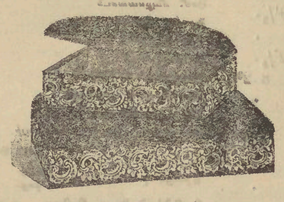
Բարձիկներ և տուփեր զոհաբերէնի համար՝ արծաթէ

Գաւաթներ՝ արծաթէ

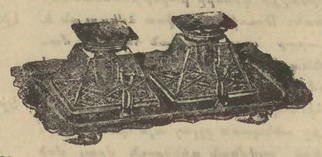
Մեծ մթերք կաղամարներու

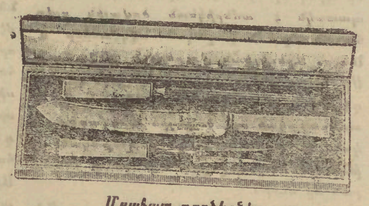
Մսահատ գործիքներ

Կօշկագոյց (շօս-բիէ) արծաթէ

Կոճակաձիգ՝ արծաթէ

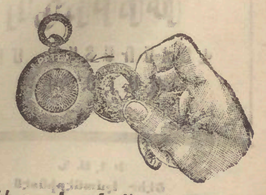
Ոսկիի դրամապանակ՝ արծաթէ

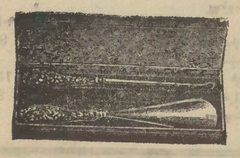
Տուփ խցահանի

Արծաթէ մատիտակալներ

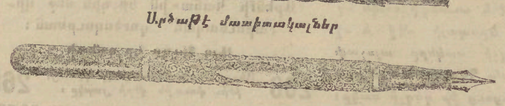
Դրիչ սթիլոգրաֆիք

Ծխախոտներու պահարաններ՝ արծաթէ

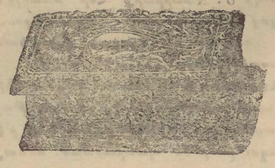
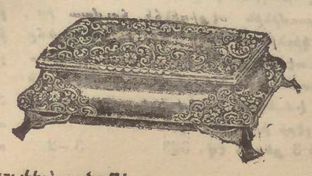
Գոնարատուփեր՝ արծաթէ